

TUZLA

MLADOST
MUZIKA

IZDAVAČ: RO MUZIČKA ŠKOLA TUZLA
ORGANIZACIONI ODBOR XVI REPUBLIČKOG TAKMIČENJA
UČENIKA I STUDENATA MUZIKE SRBiH

»TUZLA, MLADOST, MUZIKA«

Autor monografije:
Bajro ĐAPO

KOMISIJA ZA INFORMISANJE I PROPAGANDU:
Bajro ĐAPO, predsjednik
Đuro ŠKONDRIĆ
Salih BRKIĆ
Mr Boro ZUBOVIĆ
Želimir MLADENOVIĆ
Fotoreporter: Sead MEŠIĆ

GLAVNI, ODGOVORNI I TEHNIČKI UREDNIK:
Bajro ĐAPO

ŠTAMPA:
IGTRO »UNIVERZAL« TUZLA

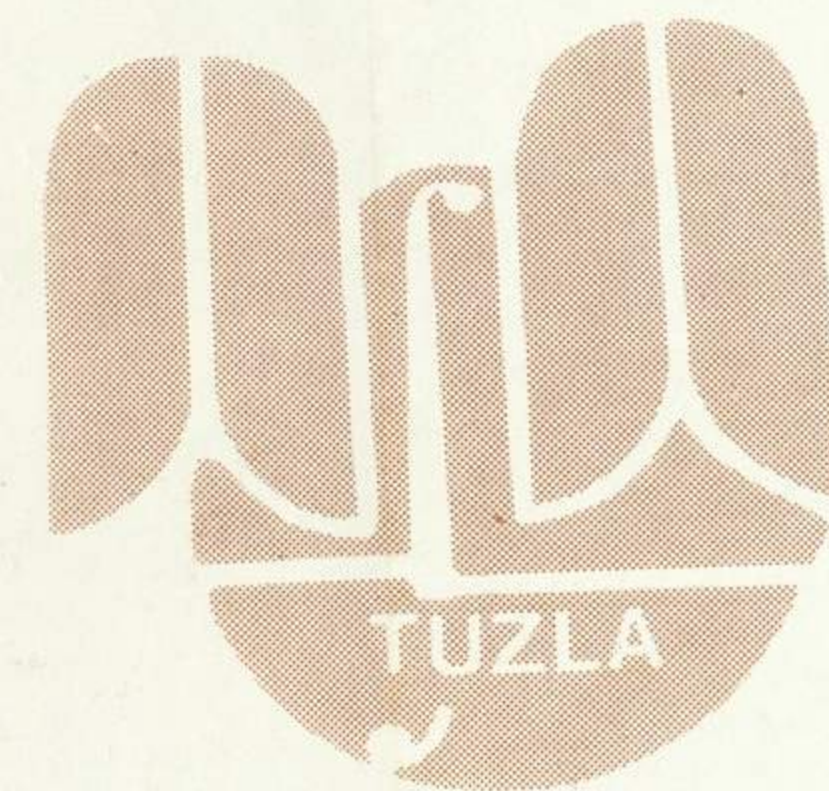

OOUR »GRAFIČAR«

ZA ŠTAMPARIJU:
Inž. Muris DŽAMPO

Tiraž: 500

BAJRO O. ĐAPO

TUZLA MLADOST MUZIKA

PRVA MONOGRAFIJA O MUZIČKOM ŽIVOTU
TUZLE, ŠTAMPANA POVODOM XVI TAKMIČENJA
UČENIKA I STUDENATA MUZIKE SRBiH

Tuzla, 12. marta 1987. godine

J.U. NARODNA I UNIVERZITETSKA
BIBLIOTEKA "DERVIŠ SUŠIĆ" TUZLA

R

"Treba omogućiti našem narodu da čuje ono što je lijepo u klasičnoj i savremenoj muzici. Jer publika se ne stvara sama po sebi, ona se mora vaspitavati"

Tito

J.U. NARODNA I UNIVERZITETSKA
BIBLIOTEKA "DERVIŠ SUŠIĆ" TUZLA

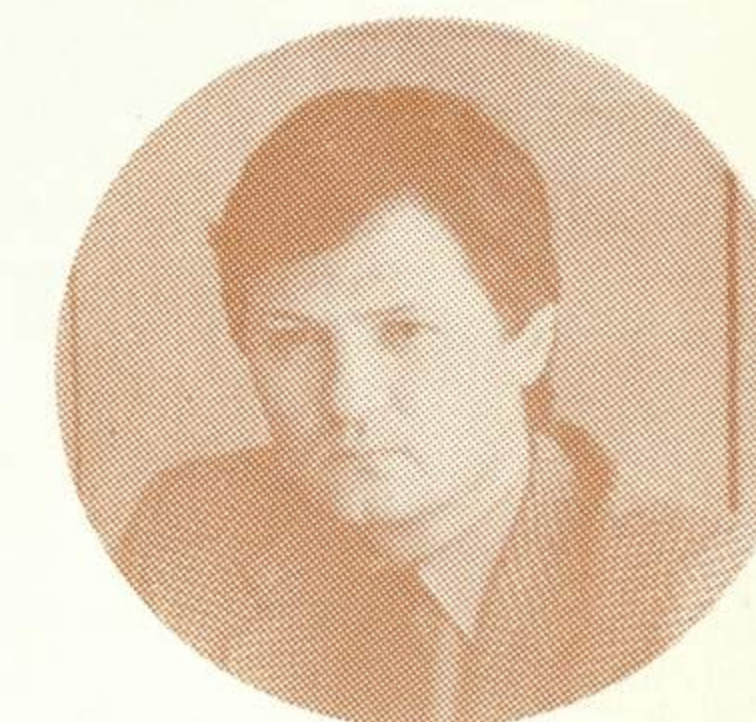
ORGANIZACIONI ODBOR

XVI REPUBLIČKOG TAKMIČENJA
UČENIKA I STUDENATA MUZIKE SRBIH

1. Alija HAMZIĆ,
predsjednik
2. Džemal HADŽI-
AVDIĆ
3. Božo LUKANOVIĆ
4. Nada MLADINA
5. Nijaz ŽIŠKO
6. Ljubomir JURAK
7. Emina ZAIMOVIĆ
8. Nikola SLAVULJICA
9. Dunja RIHTMAN-
ŠOTRIĆ
10. Mevludin EKMEČIĆ
11. Dr Ahmet
KASUMOVIĆ

12. Stanislav SELAK
13. Vule MESTIĆ
14. Muharem
ZAHIROVIĆ
15. Akif MUHARE-
MAGIĆ
16. Budimko TEŠIĆ
17. Vukola ŽUGIĆ
18. Dr Božina RADEVIĆ
19. Zlatko ALIDŽA-
NOVIĆ
20. Boro ZUBOVIĆ
21. Zoran OBRENOVIĆ
22. Muharem FAZLIĆ
23. Čazim SARAJLIĆ

Alija HAMZIĆ

SEKRETARIJAT ORGANIZACIONOG ODBORA

1. Mr Nijaz ŽIŠKO,
predsjednik
2. Safet AŽDEROVIĆ
3. Bahrija TANOVIĆ
4. Borka VALJAREVIĆ
5. Muharem ABDU-
RAHMANOVIĆ
HARO

6. Eldar ARNAUTOVIĆ
7. Zdenko RADOŠEVIĆ
8. Mitar PELEMIŠ
9. Hamid TUČIĆ
10. Mićo MENJIĆ
11. Bajro ĐAPO

Mr Nijaz ŽIŠKO

POZDRAV I DOBRODOŠLICA

Želje od srca satkane

TUZLA vam širom otvara svoje kapije, nudi žuljevite ruke za pozdrav; tople dlanove i tanano srce — najljepše riječi za pozdrav uz XVI takmičenje učenika i studenata muzike SRBiH. Neka vam ovo trodnevno druženje ostane za trajno pamćenje. Otvaramo vam svoja njedra, nudimo ljubav i želje od srca satkane.

Dobro došli u ovaj rudarski grad!

SRETNO!

Tuzla se ovih dana za bosanskohercegovačku muzičku mladost stapa sva u aplauz. Garavi ovoga grada pod šljemovima, na površinskim kopovima, pod visokim dimnjacima, na gradilištima, u bijelim oknima — svuda, sa svojim sinovima i kćerima nose na grudima, u svojim srcima, njedrima i zagrljajima, beskrajnu ljubav i plam za ovo muzičko druženje. Poručuju da njihova bila kucaju domaćinskom brigom i pažnjom. Ovaj grad je srećan što se u njemu

okupila Titova mladost da na muzičkim instrumentima pokaže ko je najbolji, najvještiji. Iz naših grudi sija plam, iz naših grla ori pjesma: ponosni smo što vas se toliko okupilo na ovom muzičkom takmičenju, druženju, mladalačkom ludovanju i voljenju. Da vas je još tri puta više, da ste i deset puta došli brojniji — naši domovi nisu tijesni. Srećna su i velika naša srca kada primaju u njedra Titovu mladost, što slobodno stasa, bezbrižno pjeva i svira...

Mladi muzičari: **Zdravo!**

TUZLA je ovih dana sva u znaku muzike i mladosti: širi ruke da zagrlji i zbliži mlada želje, da svoje emocije u dvoranama na takmičenjima pretoči u aplauze i čestitke za ove muzičke ugodaje. Neka na kraju pobijedi muzika bratskog druženja i neka se na pobjedničkom postolju nađu najbolji, najuspješniji: kamerni sastavi, limeni duvači, orkestri i klaviristi... Ali, svi ste vi učesnici ove muzičke smotre na svoj način pobjednici — u rijeku tuzlanske mladosti uliće se nova pritoka. Ostaće uspomene vječno da se pamte...

U to ime: **Živjeli!**

Srećno Titova mladosti što svojom muzikom i pjesmom osvaja naša srca. Rudarska Tuzla toliko je već puta potvrdila da je spremna i sposobna za organizaciju najvećih smotri mladosti, sporta, kulture, muzike na jugoslovenskom, evropskom i svjetskom nivou.

Srećno mladi! Neka s vašim virtuosnim muzičkim majstorijama i znanjem poleti u neraskidivo druženje, prijateljstvo i poznanstvo ovo trodnevno takmičenje.

Neka ova XVI republička muzička smotra ostane u trajnim sjećanjima.

Tuzla, mladost, muzika, neka se naslađuju aplauzima.

Dobro došli i na sva buduća takmičenja: naše su želje od srca satkane...

O GRADU DOMAĆINU

U KOLU SA TITOM

Džemal
Hadži-
avdić:

SNAGA TUZLE

— Opština Tuzla danas broji oko 130.000 stanovnika, od čega je 55.000 zaposleno. Njena snaga su 400 osnovnih organizacija udruženog rada. Ovdje je sjedište devet složenih privrednih sistema, počevši od uglja, soli i energetike, preko mašinske i elektroindustrije, zatim, građevinarstva, prehrane i prometa, pa do proizvodnje obuće, tekstila i grafičkih usluga. Taj potencijal je čvrsta garancija da i u ovom trenutku možemo činiti novi iskorak naprijed. Snaga Tuzle u sadašnjem trenutku i u vremenu koje dolazi je i u desetini hiljada u sadašnjem trenutku. Samo u osnovnim i srednjim školama obrazuje se oko 28.500 učenika. Tuzla je izrasla i u univerzitetski centar sa šest fakulteta i viših škola i isto toliko instituta. U amfiteatrima ovih institucija okuplja se oko 5.000 redovnih i vanrednih studenata. Među njima je i više od dvije stotine studenata iz nama prijateljskih zemalja svijeta.

— Mi sada, u cijeloj našoj zemlji pa tako i u opštini Tuzla, počinjemo jedan novi, veliki ispit. Polazimo: E, uvjereni da imamo snagu i u ovoj etapi našeg razvoja budemo jači. Učinimo to realizacijom zadatka iz Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, stalnim povećanjem proizvodnje i kvalitativnih elemenata privredivanja. Učinimo to beskompromisnom borbom protiv nerada i javaşluka...

(Iz izlaganja na svečanoj sjednici Skupštine opštine Tuzla, 2. oktobra)

Narod kaže da: svako ima svoje more, svoju rodnu grudu, svoju bešiku, svoj merak i muziku... Tuzla s ponosom dodaje da decenijama pod svojim krovovima i u domovima gaji bratsku ljubav koja je stvorila neraskidivu spregu u najdražem kolu s voljenim

Džemal HADŽIAVDIĆ, predsjednik
Skupštine opštine Tuzla

Titom. Ta ljubav svih žitelja grada različitih nacionalnosti ne može se ničim mjeriti. I ne samo to.

Simbolika je to ovog grada godinama prisutna: Tuzla se preko noći mijenja. Kad god ponovo putnik namjernik ovdje navratu susret-

TUZLA — GRAD DOMAĆIN

ne se sa mnogo čime novim, ljepšim... Kažemo. Tuzla se mijenja. Vijekovima je ipak zadržala tradiciju kojom se ponosi: dobrodošlicom: Sretno! U našem kraju ovakav pozdrav je uobičajen. Saopštavaju ga rudari kada iz frleze silaze u jamu na sihtu. Boljega pozdrava nema — on je najjednostavniji, ali je plemenit.

Sretno! Dobro došli u grad uglja i soli: ovdje među rudare — bijele, garave, zelene, među solare: kako to domaćinski običaji nalažu, uz so nudimo vam hljeb i mnogo više. Kazaće vam: ako želiš da znaš kako se cijeni sloboda i kako se dijeli sreća — dođi. Ujutro porani i umarširaj sa kolonom garavih, bijelih, sa kolonom u plavim kombinezonima... Dođi, ovaj grad oduvijek je imao veliko srce da dočeka prijatelja. Zamjeri se jedino na kraju statističarima: mnogo bi trebalo reći brojki i poređenja, pa opet kazati samo dio svoga rasta i uspjeha. I opet te brojke, koliko sutra će već biti prevaziđene... Istoričari bi nas odveli u davna vremena od prije više od hiljadu godina, ako bi počeli njihovim kazivanjem i predanijem o ovom gradu. Zna se da prvi pismeni spomen o Tuzli datira iz 950. godine nove ere. Za podsjetnik: Rimljani su Tuzlu zvali Salenes: današnji naziv gradu dali su Turci prema riječi »tuz«. I Salenes i »tuz« znače isto — so.

Tuzla, je dakle, grad soli — ona je i grad uglja. Sudbina naselja od pamtivijeka bila je vezana za sono bogatstvo koje je intenzivnije

počelo da se eksploatiše 1878. godine, kada je Bosnu i Hercegovinu okupirala Austro-Ugarska. Isti je bio slučaj i sa bogatim naslagama uglja. Prvi dokumenat o eksploataciji soli potiče iz 1548. godine, neposredno nakon turskog osvajanja.

Koliko je korištenje i eksploatisanje soli doprinijelo urbanizaciji Tuzle, toliko je i uništilo istorijske spomenike ovog mjesta. Jer, zbog crpljenja slane vode za nešto više od pola vijeka, Tuzla je izgubila stare, čuvene građevine: Gimnaziju, Kameni sud, Okružni sud, Dom armije i druga zdanja — izgubila je čitave kvartove i ulice. Cijeni se da se tlo zbog eksploatacije slane vode spustilo preko osam metara, da potonula površina iznosi preko 460 hektara, da je srušeno preko 700 zgrada, nestalo 15 ulica. Stari dio grada i dalje tone, tonu brojne znamenitosti što svjedoče o prošlosti...

Tonu, kažemo, ali u isti mah Tuzla džinovskim koracima ide naprijed, raste u visinu: od predratnih 18.000 stanovnika, grad je izrastao u univerzitetski centar sa preko 80.000 stanovnika u užem području i preko 120.000 na području opštine.

S pravom kažu da je ovaj rudarski centar sjeveroistočne Bosne, smješten na nadmorskoj visini od 250 m ujedno i grad mladosti i sporta. Potkrepljuju to statističari brojkama: ovo je univerzitetski centar koji na svojim fakultetima i školama vaspitava i školuje preko 35.000 učenika i studenata. Poređenja radi, kažimo i ovo: prije rata ovdje su radile tri škole — sada 21. Bila je samo jedna stručna škola — sada se u devet srednjoškolskih centara školuje preko 13.000 učenika, a na fakultetima: Rudarsko-geološkom, Tehnološkom, Elektrotehničkom, Medicinskom, te Muzičkoj akademiji — Odjeljenje Tuzla i Pedagoškoj akademiji školuje se preko 3.000 studenata.

I te kako su značajni rezultati postignuti u oblasti fizičke kulture: Tuzla ima veoma bogato razvijen sportski život koji se temelji na predratnim tradicijama kada je 1919. godine formirano RSD »Sloboda«. Početkom 1945. godine

ovdje je formirano i Omladinsko sportsko društvo »Jedinstvo«, koje okuplja mnoge mladiće i djevojke Tuzle, te šahovske klubove, planinarska društva, auto-moto društvo, izviđače, organizacije mladih gorana itd.

Grad se uz svoju 41. godišnjicu oslobođenja ponovio za velebni privredno-sportski objekt »Mejdan« sagrađen najvećim dijelom od samodoprinosa radnih ljudi i građana. Riječ je o jednom od najljepših i najfunkcionalnijih objekata društvenog standarda u zemlji korisne površine od preko 17 hiljada metara kvadratnih, sadrži veliku univerzitetsku dvoranu sa blizu 6.000 sjedišta, malu dvoranu, automatsku šestostaznu kuglanu i ostale mnogonamjenske prostore. Tuzlanski dom sporta sada je mjesto gdje se mogu okupljati preko 20 hiljada mladih uključenih u razne sportske grane i klubove.

Dakle, uprkos što Tuzla još od oslobođenja i crpljenja slane vode stalno tone, džinovski raste u visinu i prvi je grad u BiH po intenzitetu podizanja i gradnje stambenih objekata. I ne samo to.

Iz sredstava samodoprinosa građana ove godine počeće gradnja otvorenih olimpijskih bazena za kupanje na Ircu. Radi se i na urbanističkom projektu gradskog centra na Stupinama sa pozorištem, muzejom, galerijom, bioskopom, gradskom kafanom i ostalim sadržajima.

Da ne naljutimo statističare, kada već nabrajamo, kažimo i ovo: u gradu i okolini postoji više značajnih radnih organizacija i rudnika: Kombinat »Sodaso« sa jedinom Fabrikom soli u zemlji, sa sedam fabrika hloralkalnog kompleksa; ovdje garavi rudari daju najveću proizvodnju uglja u zemlji (preko 8,5 miliona tona); Termoelektrana daje polovinu bosansko-hercegovačke električne energije. Ona proizvodi četiri puta više električne energije nego cijela predratna Jugoslavije 1939. godine.

Ne zamjerite što ovaj grad domaćin želi da vam se pohvali: da ima i Narodno pozorište ko-

je je prvo osnovano u Bosni i Hercegovini (1898. godine), da ima jedinstvenu Galeriju jugoslovenskog portreta, jedinstven Festival kratkometražnih i dokumentarnih filmova, gdje žiri rudara dodjeljuje najveću nagradu — Grand-prix filmu koji na najbolji način afirmiše rad i radnog čovjeka. Tuzlu krase i te kako bogata muzička tradicija.

Ovaj grad ima i najmlađu izdavačku kuću u BiH koja u sklopu IGTR »Univerzal« Tuzla čini značajne izdavačke poduhvate.

Ima još niz drugih kulturnih institucija i znamenja... Kažemo ima, jer znamo da ćemo se zamjeriti mnogim koje ne nabrojismo, a mjesto im je tu uz prigodu da se pomene.

Za kraj da kažemo i ovo: dva datuma u svojim kalendarima Tuzla bilježi posebno crvenom bojom — 2. oktobar 1943. godine — dan kada je sloboda zakucala na gradske kapije, i 17. septembar 1944. godine — kada je i posljednji neprijateljski vojnik ustuknuo pred narodom. Prije 44 godine sloboda je umarširala u ovaj grad. Tog oktobra 1943. godine 40 dana ovo je bio najveći slobodarski grad porobljene i okupirane Evrope. Branio se srcem i ljubavlju, žrtvama, kujući bratstvo i jedinstvo. Dao je 5.500 boraca od kojih je njih 900 ostavilo i uzidalo svoje živote da bi danas u slobodi oni koji ostaju mogli da se pohvale ovim što su stvorili u miru... Pohvalimo se da smo grad heroja: dvanaest ih je ponijelo taj znamenit orden — Tuzla je, grad bogate revolucionarne tradicije.

I ovog puta dočekujemo vas svojim prastarim običajem i pozdravom: Sretno! Jedinstven je i plemenit. Od srca je sinova i kćeri garavih rudara i solara. Otvaramo vam svoja njedra: uz so vam nudimo hljeb i ljubav.

Vama, učesnicima XVI takmičenja učenika i studenata muzike SRBiH uz pozdrav i — dobrodošlica. Hvala vam što ćemo se tri dana družiti s vama i što će ta vaša muzika ostati vječno da se pamti u našim srcima...

RIJEČ ORGANIZATORA

● Mr Boro ZUBOVIĆ, predsjednik Zajednice muzičkih škola SRBiH i direktor RO Muzičke škole Tuzla

Mr Boro ZUBOVIĆ

Otkako je 15. novembra 1986. godine u Sarajevu na sastanku Zajednice za muzičko obrazovanje SRBiH, donesena odluka da Tuzla i Muzička škola budu domaćini i organizatori 16. republičkog takmičenja učenika i studenata muzike BiH, direktor Muzičke škole mr Boro ZUBOVIĆ sa svojim najbližim saradnicima i kolegama — direktorom OOUR Srednje muzičke škole Zoranom OBRENOVIĆEM i direktorom OOUR Osnovna muzička škola Muharemom FAZLIĆEM, kao i brojnim članovima kolektiva, takmičarskog odbora, sekretarima žirija i

članovima, i drugim — nemaju takoreći mirnog sna. Treba — kako kaže — »naštirati« žice da bi sve funkcionisalo 12, 13. i 14. marta besprijekorno. O tom štimanju organizatorskih »instrumenata« i predanom radu — počev od članova Organizacionog i Izvršnog odbora do po jedinaca, predsjednik Savjeta 16. takmičenja mr Boro ZUBOVIĆ govori u superlativu:

● Svako povjerenje koje nam se ukazuje, svako priznanje školi, pojedincu; svaka akcija i svečanost na kojoj smo i mi dali svoj doprinos predstavljaju ponos škole. Nisam neskroman ako kažem da smo za 38 godina svog postojanja i rada itekako gradili temelje i nastavljali bogatu tradiciju muzičkog života ovog grada i regije. RO Muzička škola postiže veoma dobre rezultate u vaspitno-

-obrazovnom procesu, a na polju kulturno-umjetničke djelatnosti zavidan nivo. Plo dna saradnja ostvaruje se i sa RO na području ove regije. Tuzla je po tradiciji poznata kao rasadnik dobrih muzičkih talenata koje su otkrili naši cijenjeni pedagozi i lansirali u svijet muzike. Hor Srednje muzičke škole sa dirigentom profesorom Zoranim OBRENOVIĆEM, suvereno je najbolji u BiH i među najboljim u zemlji. Pod ovim krovom stasali su muzički biseri kojima se sada u koncertnim dvoranama širom Jugoslavije i svijeta dive ljubitelji ove umjetnosti. Naši violinisti, gitaristi, harmonikaši i drugi su naš ponos i njihove lovorike koje su pobrali na muzičkoj sceni su najbolja oda svih dosadašnjih generacija.

Treba možda, kazati i ovo: Srednju muzičku školu pohađa 181 učenik sa kojim radi 30 nastavnika i 10 spolj-

Prof. Muharem FAZLIĆ

nih saradnika. Osnovnu muzičku školu sa područnim odjeljenjima u: Kladnju, Živinicama, Banovićima i Lukavcu pohađa 500 učenika sa kojim radi 35 nastavnika.

Srećni smo što uz ove 16. susrete učenika i studenata muzike BiH ima mnogo čime još da se pohvalimo. Naše zadovoljstvo je utoliko veće što nam je po treći put ukazano povjerenje da budemo doma-

Prof. Zoran OBRENOVIĆ

ćini ovog masovnog muzičkog takmičenja. Smatramo da nam je ne samo time odato priznanje na širenju muzičke kulture, nego i za brojne uspjehe na muzičkoj jugoslovenskoj i bosanskohercegovačkoj sceni.

Neka tako bude i sada. Ne ka ove generacije pamte tuzlanska muzička drugovanja na 16. takmičenju učenika i studenata muzike BiH.

Dosadašnji domaćini takmičenja učenika i studenata muzike SRBiH

	GOD.		
1. NOVI TRAVNIK	1972.	8. BANJALUKA	1979.
2. SARAJEVO	1973.	9. SARAJEVO	1980.
3. ZENICA	1974.	10. DERVENTA	1981.
4. BIHAĆ	1975.	11. TUZLA	1982.
5. SARAJEVO	1976.	12. FOJNICA	1983.
6. TUZLA	1977.	13. BUGOJNO	1984.
7. MOSTAR	1978.	14. TRAVNIK	1985.
		15. PRIJEDOR	1986.
		16. TUZLA	1987.

Tuzlanski muzički vremeplov

- Sve više gubi na autentičnosti ona narodna: Da svako vrijeme ima svoju muziku... Šarolikost muzičkih stilova na velikim svjetskim pozornicama i te kako je imala odraza i na našu jugoslovensku i bosanskohercegovačku muzičku scenu
- Muzička kultura Tuzle zauzima značajno mjesto kako u prošlosti — tako i sada. U ovom muzičkom vremeplovu pokušaćemo da otkrijemo od zaborava samo dio od tog dragocjenog muzičkog blaga ovoga grada — i ne samo to...

BOSNA, preboga i trudna od rudnog blaga, vijekovima je bila na oku brojnih osvajača; zapamtila mnoge zavojevače, gospodare, ali ovaj narod nije samo ostajao prkosan i ponosan boreći se i vjerujući u svoje

bolje dane — nego je uz borbu — pjesmom i veseljem liječio svoju tugu. Originalno, bosanski, tuzlanski... I kada je turski jaram pritis-kivao stoljećima, pa kada je Austro-Ugarska vadila iz bosanskih njedara sve što je dobro i vrijedno; kada se između dva rata budila ugašena pjesnička i muzička emocija...

Pamti dobro Tuzla ta burna vremena — to srednjovjekovno doba u kome se muzički život mahom odvijao u dvorovima vladara i bogatih feudalaca: hroničari su zabilježili vrijeme protagonista — žonglera, lakrdijaša, svirača-frulaša, lautista, bubnjara, trubača i drugih. Dvorski svirači i pjevači dolazili su čak i iz Dubrovnika, ali Turci su skoro ponajmanje posvećivali pažnju razvoju svoje muzike. Pjevao je zato narod, poprimao uz svoju tradiciju i orijentalne elemente; pjevao i stenjao od zuluma, ali nikada nije dao svoj ponos. Kazuju to najbolje i stihovi Maka DIZDARA:

»Bosna da prostiš jedna zemlja imade
I posna i bosa da prostiš
I hladna i gladna
I k tome još
Da prostiš
Prkosna
Od sna«

Stećci sa uklesanim sadržajnim zapisima, majstorskim figurama, ornamentom, a nerijetko i uspjele ilustracije različitih muzičkih instrumenata demantuju u dobroj mjeri skeptike da je put muzičke kulture u to vrijeme bio prilično maglovit. Iz tog maglovenja stvarala se kasnije i kompletirala tuzlanska muzička biserna ogrlica i ovu nekadašnju kasabu nisu kra-

sili samo so i ugalj — nego i dobra muzika, pjesma, pjesnici, guslari. Kažu da je Murat Sul-tanić Dropić iz Poljica godinama u prošlom vi-jeku bio najpopularniji guslar u ovom kraju, da je po nekoliko mjeseci bio gost bijeljinskih begova, svirao u Tuzli u kafanama i čardacima, znao niz pjesama o ratovima koje je pjevao na crkvenim saborima pred pravoslavnom ili ka-toličkom publikom. Brojni su Tuzlaci dugo ču-vali uspomene na svoga guslara — kako je to u svom vremeplovu zabilježio cijenjeni vajar Dragiša Trifković.

● PRVA PJEVAČKA DRUŠTVA

Dolaskom Austro-Ugarske u BiH (1878—1918) počinje da se stvara muzička tradicija, za civilne i vojne službenike organizuju se kulturne priredbe. Muzička umjetnost počinje da cvjeta preko pjevačkih društava koja nisu bila samo kulturno-umjetničke ustanove, nego i mje-sta gdje se odvijao društveno-politički, naci-onalni i kulturni život brojnih gradova, među kojima i Tuzle. Muzički hroničari su zabilježili da je tako u Banjaluci 31. maja 1881. godine održan prvi koncert u Bosni, da bi kasnije u Sarajevu, Mostaru i Tuzli gostovali operetni an-sambl iz Austrije i Mađarske. U Bosnu su ma-sovno pristizali muzički obrazovani stručnjaci, najčešće iz Češke, i oni upravo postaju nosioci muzičkog života u mnogim gradovima. Bili su to mahom: vojni kapelnici, horovođe, dirigenti raznih amaterskih orkestara, nastavnici muzike itd.

Pod uticajem čeških, mađarskih i austrijskih muzičara, u to vrijeme dolazi i do jačanja mu-zičkih djelatnosti domaćeg življa koji svoju ak-tivnost ispoljavaju u čitaonicama u kojima uz određene datume priređuju sastanke i sijela. Tako su u Tuzli: Srbi, Hrvati i Muslimani os-novali svoja pjevačka društva sa težnjom za nje govanjem pjesme koja će buditi i ičati nacio-nalnu svijest. S osnivanjem muzičkih pievač-kih društava — kako kažu hroničari — razvija se u ovom kraju pravi rasadnik nacionalne mu-zičke kulture. Ne stvara se tradicija samo hor-skog pjevanja i instrumentalnog muziciranja, nego i solističkih nastupa.

● STOGODIŠNJICA SRPSKOG PJEVAČKOG DRUŠTVA »NJEGUŠ«

Prvo pjevačko društvo u Tuzli osnovano je 1. marta 1886. godine i tada se zvalo »Donjo tuzlansko srpsko crkveno pjevačko društvo«. Poslije je dobilo naziv: Srpsko pjevačko druš-tvo »Njeguš« koje je njegovalo prvenstveno re-pertoar srpskih kompozitora tog vremena. Bilo je to prvo pjevačko društvo u BiH koje je prvi put nastupilo 29. aprila prilikom otvaranja že-ljeznice Tuzla — Doboj. »Njeguš« je prvi kon-cert priredio 20. jula 1886. godine i bio je to pr-vi koncert u ovom gradu kada je izvedeno ukup-no devet kompozicija. Prvi solistički koncert u Tuzli priredio je 15. avgusta 1886. godine kom-pozitor iz Velike Kladuše Robert Tolinger.

Kada je 1898. godine dramska sekcija pje-vačkog društva »Njeguš« prerasla u pozorište, hroničarima je ostalo da zabilježe da je time os-

novano prvo bosanskohercegovačko narodno po-zorište. Prva predstava data je 17. aprila u »Grand-hotelu« i u prepunoj sali izveden je »Đido« Jovana Veselinovića.

Prva skupština pjevačkog društva »Njeguš« održana je 8. marta 1886. godine kada su mu pristupila nova 22 pjevača. Pored pjesama koje izvodi hor društva, u program je uvrštena i pjesma J. Jovanovića Zmaja »Ko je lola«, a re-citovao ju je Ljubomir Vasiljević. Uvježbava-nje pjesme vršeno je uz violinu, sve dok nije kupljen harmonijum. Godinu dana nakon go-dišnje skupštine »Njeguša« u društvo se učla-njuju i žene pa tako 1887. godine počinje da djeluje i mješoviti hor. Srpsko pjevačko druš-tvo »NJEGUŠ« uz svoju pedesetogodišnjicu postojanja i rada izdalo je monografiju — spo-menicu 1937. godine u kojoj je podrobno i do-kumentovano objavljeno o dotadašnjem muzič-kom životu u gradu, posebno o društvu čija se stogodišnjica postojanja navršila prošle godine.

● HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO »MAJEVICA«

Pred kraj prošlog i početkom ovog stoljeća u BiH i Tuzli osniva se niz pjevačkih društava. Da je ovaj grad ostao vjeran pjesmi i muzici svjedoči niz priredbi i manifestacija, gostovanja družina i društava, organizovanje koncertnih priredbi...

Hrvatsko pjevačko društvo »MAJEVICA« osnovano je 1896. godine. Hroničari su zabilje-žili da su njegovi osnivači bili: Hadži-Marijan DIVKOVIĆ, kujundžija, Boško ŠTITIĆ, trgovac i Antun MLADENIĆ, gostioničar. Uz ove entu-zijaste brzo su se okupili brojni mladići i dje-vojke Tuzle. Kažu da je hor ovog društva imao vrsne pjevače. Djelovanje »Majevica« značilo je u to doba samo nastavak tradicije vokalnog mu-ziciranja. Romantičarske tendencije, stvaranje uslova za muzičku djelatnost bile su u isti mah poluge za buđenje i razvijanje nacionalne svi-jesti. Austrougarska je podržavala rad svih tih društava s akcentom da se umjesto nacionali-stičkog podgrijava vjersko isticanje. Nakon for-miranja društva razrađuje se i osmišljava re-pertoar koji će biti magnet da okuplja što veći broj građana. Pored redovnog učešća u crkvi

članovi »Majevica« nekoliko puta godišnje pri-ređivali su koncerte za građanstvo.

Kada je riječ o hrvatskom pjevačkom društvu »MAJEVICA« ostalo je zabilježeno i ovo: prvi dirigenti društva bili su: Ivan Vincetić, Janko Ravnikar, Alojz Riči, Tihomir Vidošić... Zbog nedostatka vlastitih prostorija članovi »Majevica« sastajali su se izvjesno vrijeme u prostorijama današnjeg RSD »Sloboda«. Poseb-ne zasluge za uspješan rad društva pripadaju Ivi Ribičiću kojega nakon godinu dana posto-janja na svečanoj sjednici od 10. januara 1897. godine proglašava za počasnog člana i u znak zahvalnosti dodjeljuje mu diplomu.

Hrvatska društva »Majevica« i »Napredak« priređivali su prave muzičke ugođaje za gra-đanstvo među kojima su sticali sve brojnije pri-stalice. Kada je početkom dvadesetog vijeka sagrađen i otvoren Hrvatski dom dolazi do pra-vog procvata »Majevica« jer u sklopu društva formira se i tamburaška sekcija i omasovljava rad.

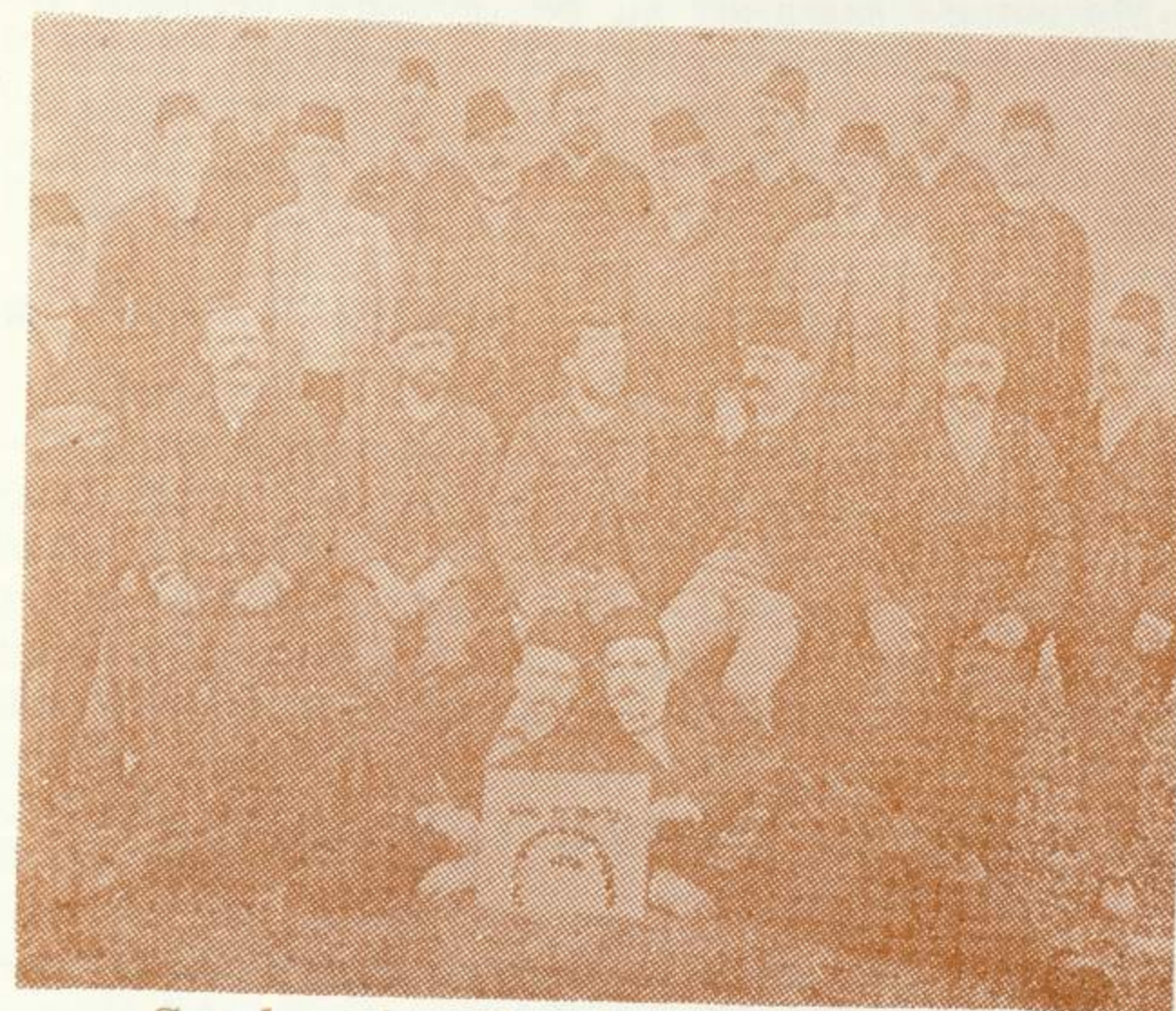
● »GAJRET«, »BOSNA« I »NARODNA UZDANICA«...

Pored pjevačkih društava »Njeguš« i »Ma-jevica« u Tuzli je početkom ovog vijeka — 1903. godine osnovano društvo »GAJRET« koje je do 1941. godine često mijenjalo svoje ime. Pored toga što je imalo pjevački hor društvo »Gajret« je najviše brige poklanjalo školova-nju muslimanske djece. Imalo je i svoj internat. Drugo muslimansko društvo »BOSNA« osnova-no je od 1935. do 1941. godine, a treće »NARO-DNA UZDANICA« postojalo je od 1934. do 1944. godine.

Za posljednjih stotinu godina muzički život Tuzle i te kako je doživljavao svoje uspone, stvarao tradiciju i pobornike i Tuzla je među rijetkim gradovima u BiH koji se mogu pohva-liti sa bogatom i sadržajnom muzičkom tradici-jom.

Nju su stvarali entuzijasti, ugledni građani, muzički obrazovani ljudi, tadašnji doseljenici koji su se masovno naselili u ovaj grad. U to doba bilo je muzičkih i kulturnih poslenika ko-ji su do kraja ostali pobornici i pristalice brat-ske saradnje Srba, Hrvata, Muslimana i drugih.

Srpsko pjevačko društvo »NJEGUŠ«
iz 1896. godine

Pjevački hor društva »Gajret« iz 1934.
godine

Hrvatsko pjevačko društvo »MAJEVICA«
iz 1901. godine

Duvački orkestar »Rudar« Kreka
iz 1913. godine

*Ko to
svira
tako rano...*

Doseljenici: Česi, Talijani, Slovaci i drugi donijeli su sa sobom mnoge muzičke instrumente i brzo je formiran prvi tamburaški orkestar jer su i Tuzlaci skloni muziciranju nabavili instrumente. U vremenu između dva rata naš grad je imao svoj Simfonijski orkestar, sastavljen od muzičara vojnog orkestra koji je u to vrijeme bio najbolji u BiH.

Hroničari bi učinili veliku nepravdu ako ne bi istakli dirigenta i kompozitora Veljka CESAREVIĆA (1888—1941) koji je bogatoj riznici narodnog folklora davao umjetničku obradu. Komponovao je niz horskih kompozicija i solo-pjesama, a za uzor mu je služio Stevan Mokranjac, čije je rukoveti izvodio s velikim uspjehom. Cesarević je komponovao za mješoviti hor »Eminu« Alekse Šantića i »Plačem već tri dana«. Do kraja života ostao je idejni pristalica bratske saradnje Hrvata, Muslimana, Srba i drugih.

• **OD RUDARSKE GLAZBE
DO VOJNOG ORKESTRA**

Navršilo se 86 godina kako su po dolasku u Tuzlu Česi formirali »Češki kružok«, koji je 1926. godine dobio ime »Češka beseda«. Desećak godina prije formiranja kružoka u Tuzlu se doselilo četrdesetak porodica češke i slovačke nacionalnosti čiji su članovi bili veoma aktivni u svim društvima — posebno kada je riječ o

muzičkom životu. Iz njihovih redova stasaju: pjevači, notalisti, muzičari, kapelnici, horovođe, dirigenti...

Po otvaranju rudnika u Kreki 1885. godine osnovana je ubrzo i Rudarska glazba čiji su članovi bili rudari doseljenici iz raznih krajeva Monarhije, a najvećim dijelom Česi. Rudarski orkestar je inače nastupao u parku u Kreki i oglašavao se redovno svake subote naveče ili nedjeljom poslije podne.

Treba istaći i djelovanje vojnog orkestra tuzlanskog garnizona čiji su članovi za vrijeme Austro-Ugarske završili muzičke škole i iz njih izlazili kao sposobni muzičari. Među njima je bilo vrsnih violinista, čelista, majstora na duvačkim instrumentima. Prvih godina na koncertima za građanstvo izvođači su bili samo vojna lica, da bi potom pristupili i građani-amateri: Karlo Dušek, Vladimir Cerić, Rajko Peleš, dr Otto Fridman, Bogdan Jovanović, Nebojša Miličić, Mićo Mihalić, Ema Kulović, Hermina Hirše, Nikola Martolin i drugi.

Inače, između dva svjetska rata muzički život u gradu razvijao se znatno intenzivnije jer za to su bili stvoreni i bolji uslovi, i obezbijeđeni stručni muzički kadrovi. Tuzla sve više dobija na muzičkoj tradiciji i vrijednosti. Već 1919. godine počinje sa radom društvo »Njeguš« koje broji 14 ženskih i 21 muški član. Predvođeni dr Stevanom Milčićem »Njeguš« od 1919. do 1941. godine ostvaruje niz uspješnih turneja širom zemlje. Oživljava rad i ostalih društava: »Majevica«, »Češki kružok«, Rudarska glazba, Neobrazbeni klub, »Gajret« i drugih. Dobrovoljno vatrogasno društvo u Tuzli oformilo je 1930. godine bleh-muziku i taj orkestar je vodio profesionalni muzičar Ferdo MILKOČEVIĆ veoma uspješno. Bleh-muzika bila je prava atrakcija kada bi gostovala u raznim mjestima ovog kraja.

• **KO TO SVIRA TAKO RANO...**

U hronikama muzičkog života grada ostalo je zabilježeno još mnogo značajnih ugođaja. Jedan od njih je i gostovanje hora djevojaka muslimanskog društva »Gajret« iz Sarajeva 1. maja 1927. godine.

Tuzla sve češće postaje centar muzičkih i kulturnih zbivanja tih godina, i od niza mnogih, bilježimo samo neke značajnije:

- Učitelj Josip Sarfat u Hotelu »Bristol« 1924. godine otvara prvu plesnu školu. Čini to i Petar Đokić, potom mnogi drugi jer za školu plesa javlja se sve više zainteresovanih mladića i djevojaka.

- Tamburaški orkestar »BAJAZO« pobire 1924. godine na muzičkoj sceni frenetične aplauze u Tuzli, Kreki i Lukavcu. Majstori tamburaši: Miško KATUŠIĆ, Feliks KRIŽAN, August MOTT Gusti, August KANDOTI, Alojz FRANCEK, Lino KANDOTI i Viki MOTT kada god je trebalo išli su kao »pojačanje« srodnim orkestrima na priredbama i sijelima: Zanatlijskom domu, Radničkom domu u Kreki i Tuzli, Vatrogasnom društvu, Radničkom sportskom društvu »Sloboda« i drugim. Osnovno geslo orkestra »BAJAZO« bio je: da nikada ne idu tamo gdje bi uveseljavali režimlje...

- U gimnazijskoj dvorani 20. oktobra 1923. godine društvo »Njeguš« za učenike je održalo svečanu akademiju u spomen velikanu muzike Stevanu MOKRANJCU. Sutradan, 21. oktobra u Hotelu »Bristol« ovo društvo priredilo je »Mokranjčevo veče« kada je hor otpjevao šest najljepših kompozicija ovog slavnog kompozitora.

- U Gornjoj Tuzli — kažu — nikada se nije tugovalo, jer su tugu dobri pjevači i sazlije lijepom svirkom i pjesmom odgonili. Učitelj Omer BARALIĆ sastavio je tamburaški orkestar od mještana koji su do tada pomalo svirali, a poslije 1925. godine svirkom, pjesmom i igrom često zoru budili i pod čardacima sevdisali...

● RADIO-PRENOS KONCERTA IZ TUZLE 1933. GODINE

U muzičkom vremeplovu Tuzle svakako da posebno mjesto zauzima radio-prenos koncerta iz ovog grada 1933. godine. Koncert mješovitog hora Hrvatskog pjevačkog društva »Majevica«, što je održan 10. decembra 1933. godine, prenosio je Radio-Beograd. Bio je to svojevrsan događaj za grad i građani koji nisu imali radio-prijemnike na vrijeme su obezbijedili da budu

gosti domaćina koji su posjedovali ovu skupu radio-napravu. U glavnoj ulici na korzou bio je instalisan zvučnik za šetače. Prvi koncert iz Tuzle koji je prenosio radio, društvo »Majevica« realizovalo je u saradnji sa Vojnim štrajh-orkestrom tuzlanskog garnizona, pod upravom kapelnika Tihomira VIDOŠIĆA, koji je bio i horovođa HPD »Majevica«.

- U Hrvatskom domu u Tuzli 14. novembra 1929. godine: Marta Marković, Olga Pečenko, Dragica Peršić, Vilma Perković, Vikica Bučač i Daria Mioč uspješno su na zabavi izvele svoju tačku koja je imala skoro sve elemente baleta. Bili su to prvi baletski koraci u ovom gradu.

● PJESMA ŠTO LIJEČI RANE I NEPRAVDE...

Bilo je još dosta orkestara, društava, muzičkih sastava, bleh-muzika, tamburaških i drugih sekcija koje ne pomenusmo. Neka to učine oni kojima stoji u amanet da kompletiraju muzičku historiografiju ovog kraja. Međutim, za kraj ovog prijeratnog muzičkog vremeplova treba svakako istaći i ovo:

- Još krajem prošlog vijeka u Tuzli i Kreki je nedostajao orkestar bleh-muzike koji bi uveseljavao građanstvo uz prigode. Predstavnici Kreke, Solane i Gradskog vijeća dogovorili su se kako da najbrže formiraju ovaj orkestar koji je ubrzo priredio prvi nastup. Uz ovaj duvački orkestar, sastavljen je još jedan od šegrti i učenika srednjih škola.

- Pjevalo se i sviralo uz prvomajske uranke i manifestacije u čast praznika rada. Prvi pokušaji formiranja manifestacione prvomajske povorke u Tuzli potiču iz 1907. godine. Dvije godine kasnije preko 500 radnika prodefilovalo je sa zastavama. U prvomajskoj povorci 1910. godine radnici, rudari Tuzle i Kreke išli su ruku pod ruku pjevajući revolucionarnu pjesmu »Zdravo da ste hrabri borci«. Proslava 1. maja 1920. godine po masovnosti i zrelosti, predstavljala događaj koji je ušao u istoriju radničkog pokreta Jugoslavije.

- U Tuzli se 1919. godine formira Radničko sportsko društvo »GORKI« čiji je osnivač Mitar Trifunović Učo. Pod okrilje ovog društva

fotoGrafija

okuplja se napredna struja radničkog pokreta, koje će poslije promijeniti ime u Radničko kulturno-prosvjetno društvo »Sloboda«. U okviru ovog društva djeluju: tamburaška, horska i dramska sekcija.

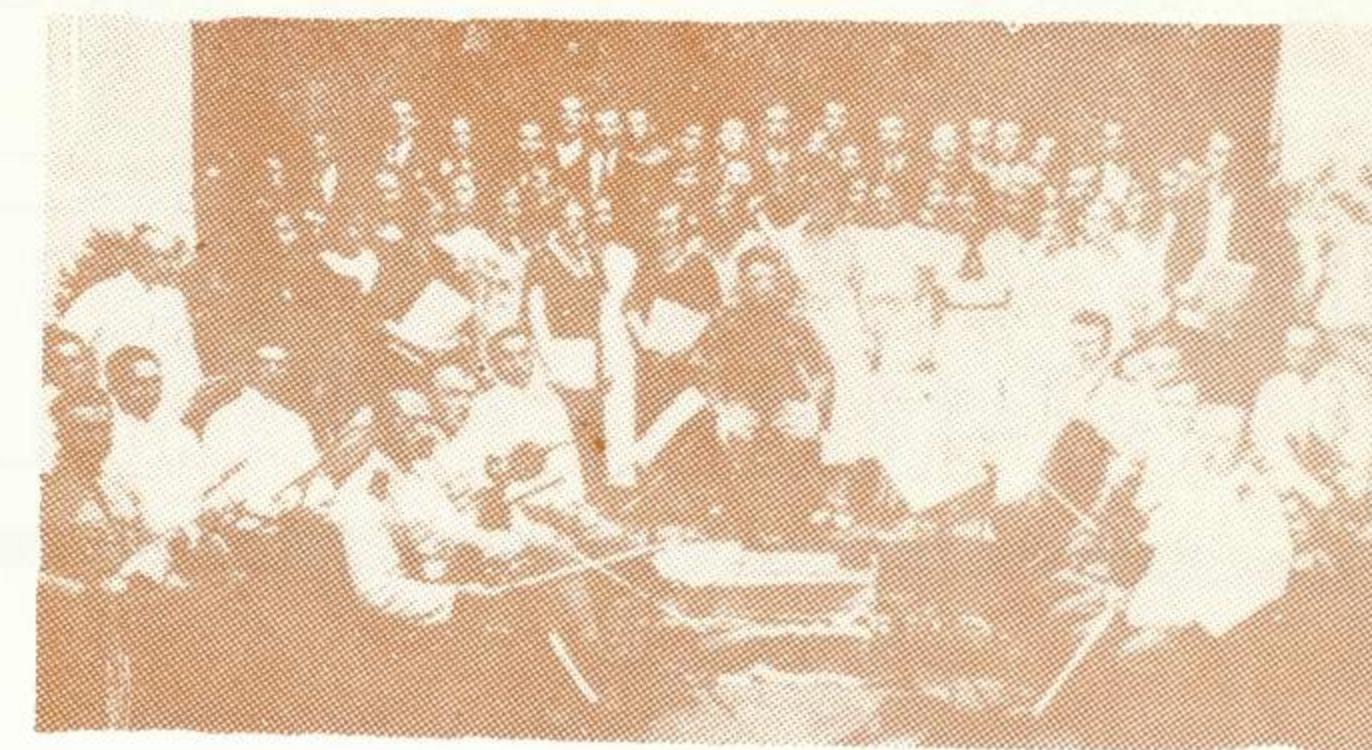
- Pedantni autor tuzlanskog »Vremeplova« Dragiša Trifković zabilježio je i ovu zanimljivost:

— U predratnoj Tuzli bilo je više grupa i prijatelja koji su znali često da dočekaju zoru zajedno u dobrom raspoloženju. Bilo je druga- ra koji su iznad svega voljeli pjesmu i muziku, pa su pjevali u više glasova. Najljepše su pjevale grupe Krajtmajera, društvanice Rešada Bešliagića, Ace i Riste Todorovića.

Druga grupa voljela je književnost i sport. Među njima su i osnivači prvog košarkaškog društva: oni su nastupili na prvoj javnoj košarkaškoj utakmici u Tuzli 1923. godine: Meša Selimović, Đorđe Jovanović i Boro Marković Cakan, te Mustafa Telalbašić, Rade Popović, Tata- rade, Vojislav K. Jovanović, Sergije Pandurović i Milo Pantić.

- I tokom ratnog vihora muzika i pjesma nisu silazili sa usana boraca. To je bio najbolji lijek i melem za rane i nepravde, za prkos i ponos boraca koji su htjeli da nam daruju slobodne muzičke zore. I ne samo to. Tuzla je zato, sa svojim naprednim omladincima i djevojkama, bila na nogama kako bi umorne borce i oslobođioce što bolje dočekala — da uz toplu postelju i hranu »servira« muziku i razonodu — pjevali su članovi sekcija o pobjedama na Romaniji, Zelengori, Majevici, Konjuhu, o svom Titu, bratstvu, herojstvu; pjevala je Tuzla kada se ponovo iz pepela podizala i grad gradila. I kada se džinovski uspela ovjenčana slobodarskim uspjesima.

Pjesma i muzika je održala do današnjih i budućih srećnih dana...

Radio-prenos koncerta iz Tuzle 1933. godine

Tamburaški orkestar »BAJAZO« iz 1924. godine

Plesna škola u Tuzli 1924. godine

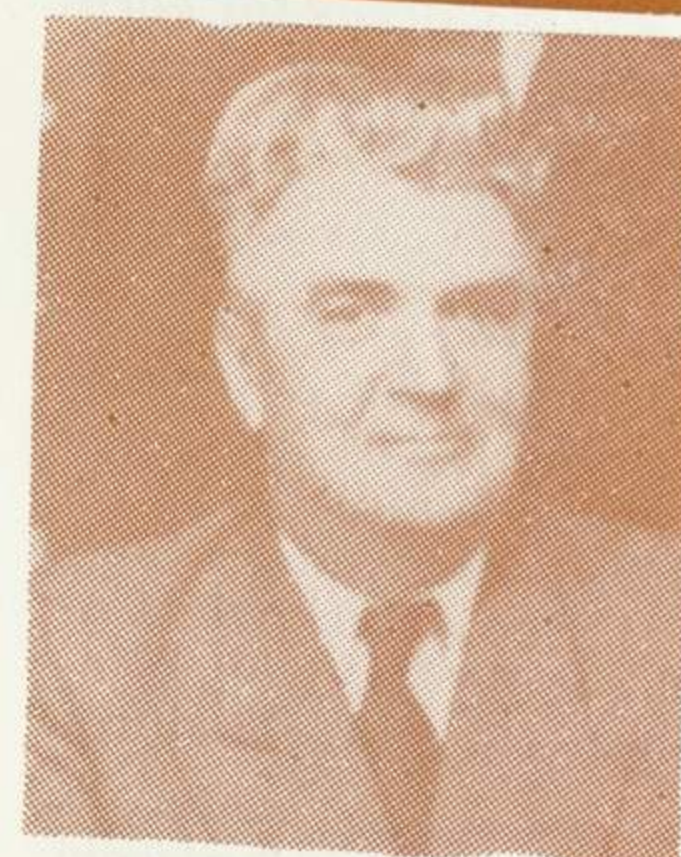
VREMEPLOV MUZIČKE ŠKOLE TUZLA

KO ME NEĆE, TAJ PROPADA

Tuzla mladost muzika

- Tuzla je džinovski stasala iz pepela, postala industrijski centar Jugoslavije poznat po uglju i soli, ali u tim prvim poslijeratnim godinama ostvarivani su vrijedni rezultati i na polju kulture i obrazovanja, muzičkog stvaralaštva — da bi konačno 1949. godine počela sa radom Muzička škola
- Za 38 godina postojanja i rada stasalo stotine generacija pedagoga, muzičara, cijenjenih stručnjaka koji danas visoko kotiraju na jugoslovenskoj i međunarodnoj muzičkoj sceni

Stojan Nestorović

Karlo Dušek

Nermina Hirše

Tadeuš Stetković

U z dosadašnje jubileje Muzičke škole Tuzla, uz prigodne svečanosti i manifestacije, muzički poslenici sa zadovoljstvom su konstatovali nepobitnu činjenicu: da je pod krovom ove kuće ostvarena zavidna kulturna misija i da je iz tuzlanskog rasadnika izrastao veliki broj muzičkih radnika i stvaralaca i da se njeni nekadašnji učenici danas mogu susresti i za dirigentskim pultovima, katedrama muzičkih akademija; da su priznati i cijenjeni među kolegama širom zemlje. Takve ocjene još jednom potvrđuju nenapisan zavjet grupe entuzijasta koji su 1949. godine izvršili prvu prozivku iz pozajmljenih školskih dnevnika. U tim nenapisanim opredjeljenjima da se samo upornošću i nesebičnim radom može ostvariti cilj, stajale su i lične intime. Nemojmo sada o njima, ali svi se sjećaju svojih utjeha: najteže je početi; ili — ko me neće — taj propada...

Daleko su bili od pomisli da nekome u to vrijeme prigovore što im nisu pružene obadviije ruke za snažnije muzičke korake i jače temelje, ali četvorica upornih te. 1949. godine: **Stojan NESTOROVIĆ**, direktor, **Karlo DUŠEK**, sekretar, **Hermina HIRŠE**, nastavnica klavira i **Tadeuš STETKOVIĆ**, nastavnik violine, čvrsto su vjerovali da će ih u Tuzli svi od srca prihvatiti i pomoći i da zbog takvog odnosa — niko neće propasti.

Zato je pomalo i zagonetno naslovljeno kazivanje o prvim koracima ovog kolektiva. O njima i plodnoj muzičkoj žetvi, uštimanim orkestrima, violinama, priznanjima i osvojenim odličjima na muzičkim republičkim i saveznim smotrama biće podrobnije riječi kasnije u ovom vremeplovu. No, vrijeme nas odvodi u ranije godine kada su svanjivale izranjavane zore i darivale slobodu na svakom kućnom pragu: kada je Titova mladost iz pepela gradila novu Jugoslaviju, kada je zagrljena i zbratimljena jurila u radne pobjede — da podiže fabrike, gradi pruge i puteve, škole. Da gradi i da se u predahu uz pjesmu i igru rasonodi.

NOTE ENTUZIJAZMOM PISANE...

Tuzlu su oduvijek krasili muzički entuzijasti koji su činili jezgro i po njihovim notama stvarana je muzička klima grada, obogaćivani kulturni sadržaji, okupljeni i u sopstvenom ra-

Državna mlada muzička škola u Tuzli
u okviru Dječje nedjelje daje svoj

Pevi javni čas

koji će se održati 8. juna 1960. godine u prostorijama
Oblasnog narodnog pozorišta
Ulaznice od 30 i 20 din. mogu se dobiti na blagajni
Narodnog pozorišta.

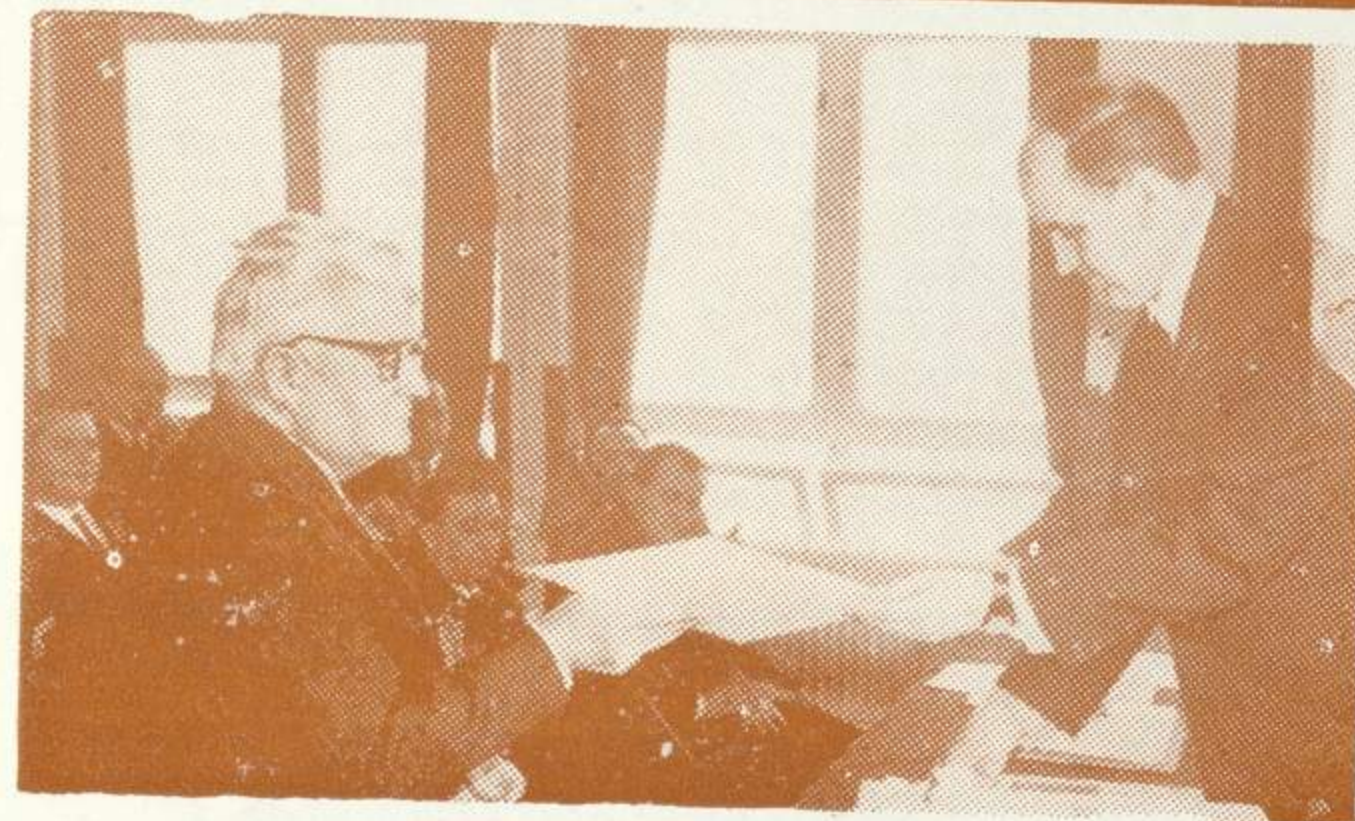
Početak u 20 časova

sadniku odgajani mladići i djevojke koji će kasnije u muzičkom životu zemlje imati zapaženu ulogu.

Kroz odškrinute trepavice slobodarskih zora što svitase 1944. i 1945. godine, zvonka slobodarska pjesma i igra odjekivala je porušenim tuzlanskim sokacima i mahalama. Hiljade mladića i djevojaka svrstanih u brojnim kulturno-umjetničkim grupama, horovima i ekipama radovalo se što uz pjesmu i igru gradi grad, kopa ugalj, tovari balvane, odlazi u Živinice i Banoviće, podiže Kreku, umiva ranjenu Tuzlu. Iz dobro organizovane Kulturno-umjetničke ekipe Trećeg korpusa NOV Jugoslavije, odnosno Oblasnog narodnooslobodilačkog odbora za istočnu Bosnu — iz revolucije izraslo je novo čedo — Kulturno-umjetničko društvo »Mitar Trifunović Učo«. Četvrti avgust 1945. godine je samo formalni početak ovog vrijednog kolektiva koji je stekao visoku reputaciju u zemlji i inostranstvu, ali u prvim poslijeratnim godinama odigralo i te kako značajnu ulogu na okupljanju mladih da uz igru, pjesmu, muziku, stih i ostale sklonosti ispolje svoj dar. Ovo radničko-omladinsko društvo bilo je i ostalo istinski rasadnik bratstva, jedinstva i neraskidivog zajedništva...

Uz otvaranje Narodnog pozorišta i drugih institucija kulture, Tuzla stvara tradiciju na čijem iskustvu će se kasnije mnogi učiti. Jer, već 4. avgusta 1945. godine uz formiranje KUD »Mitar Trifunović Učo« došlo se do saznanja da je trasirano bistro muzičko korito iz koga se

Prvi direktor škole: Nestorović prima priznanje

Drugi u Jugoslaviji 1986. — Hor Srednje muzičke škole sa dirigentom Zoranom Obrenovićem

Hor i orkestar Niže muzičke škole 1954. godine

Hor Muzičke škole — najbolji u SFRJ 1975. godine

Nastavnik Tadeuš Stefković Školski ljetopis — nezaboravna knjiga uspomena

čita — blistava perspektiva. O njoj govore sami podaci: u više sekcija upisano je 287 članova. Horovođa Vaso Smiljanić »raportira« da je 30. juna 1945. godine osnovan hor koji broji 60 pjevača i da su nakon dvadesetak proba imali dva javna nastupa.

Ova saznanja sama po sebi dovoljno govore. Dopunjavaju ih i činjenice o bogatoj muzičkoj tradiciji u ovom kraju — tamburaškim orkestrima, horovima, diletantskim grupama, klubovima... Kada je Tuzla 1943. godine 40 dana bila najveći slobodarski grad u porobljenoj Evropi ovdje su gromko pjevali partizanski horovi, borci su recitovali, izvodili skečeve. Kulturno-prosvjetna ekipa Oblasnog NOO za istočnu Bosnu formirana je u jesen 1944. godine. Uveliko su pripremani programi za vojnike i građanstvo. I dok su se još vodile borbe na srem-skom frontu u Tuzli je izveden veoma uspješan muzičko-scenski recital. Uz »Stojanku majku Knežopoljku« izveden je i dramski prvenac Ismeta Mujezinovića, Drage Vučinića i Dušana Blagojevića »Kafanski stratezi«. Iz dramske sekcije KUD »Učo« izrašće 30. marta 1949. godine treće bosanskohercegovačko profesionalno pozorište. Javlja se brojni talenti iz mnogih oblasti i češće kuca na vrata ideja o formiranju Muzičke škole. Krajem avgusta 1949. godine Narodni odbor opštine Tuzla dodijelio je prostorije za rad buduće Muzičke škole na spratu iznad sadašnjeg bioskopa »Centar«.

HILJADU KANDIDATA KUCA NA VRATA...

Zanimljivo je šta su hroničari tih dana uz prve upise u školu zabilježili. Najbolje o tome svjedoči prilog urednika »Oslobođenja« Stanislava KOVAČEVIĆA, koji je uz tridesetogodišnjicu postojanja Muzičke škole zabilježio i ovo:

— Jedan podatak iz istorije ove škole, možda najbolje ilustruje kako je rudarska i radnička Tuzla dočekala otvaranje Niže muzičke škole u maju 1949. godine. Na prijemni ispit javilo se čak hiljadu kandidata, mada su krajnje skromne kadrovske, materijalne i druge prilike omogućavale prijem jedva tridesetak učenika. U svega dvije učionice sa nekoliko dotrajalih klavira i desetak starih violina, nekoliko stručnih nastavnika i muzičkih entuzijasta iz KUD »Učo«

Selma Muharemagić i Nedžad Isabegović — sa nastupa 1960. godine u Klubu javnih radnika

utirali su put generacijama budućih muzičara. U to vrijeme, u stvari, uz Tuzlansko pozorište, Muzička škola je bila druga značajna kulturna ustanova grada, centar muzičkih zbivanja i nezamjenjiv nosilac muzičkih aktivnosti. Dvije decenije kasnije škola je otvorila svoja područna odjeljenja u Lukavcu, Banovićima, Živinicama i Kladnju, a ubrzo zatim stručno pomaže srodne škole i u Zvorniku, Srebrenici, Maglaju, Tešnju, Doboju, Zenici...

Hroničari dalje bilježe:

— Tuzlanska muzička škola presudno je uticala na širenje i popularisanje ove umjetnosti i van svojih učionica. Ona je bila »matrica« oko koje se počela okupljati muzička omladina, čijom su zaslugom nikli mnogi horovi i muzički ansambli u drugim školama i kulturno-umjetničkim društvima. Muzička škola je svojevremeno bila osnivač i Gradskog simfonijskog orkestra i inicijator niza kulturno-umjetničkih manifestacija i takmičenja. Imala je sreću da u njoj od prvog dana rade ne samo entuzijasti, nego i vrsni muzički pedagozi i stručnjaci. Bila je i ostala jedna od najvećih muzičkih škola BiH, nego i kolektiv iz koga su izašli zapaženi i istaknuti mladi violinisti, klaviristi, harmonikaši i dirigenti horova...

Muzički entuzijasti: M. Katušić i M. Zahirović decenijama su bili članovi »UČE«

RAD RAĐA KVALITET

Te laskave ocjene ostale su zabilježene u novinama. Uz desetogodišnjicu postojanja Muzičke škole 1959. godine kolega Zoran TADIĆ u »Frontu slobode« taj jubilej propratio je, između ostalog, sljedećim zapisom:

— ... Problemi privrede, prosvjete, komunalne izgradnje, kao i mnogi drugi, nisu omogućavali da Muzička škola već prvog dana osnivanja, 1949. godine, dobije sve ono što sačinjava uslove za normalan rad. Za deset godina škola se pet puta selila iz zgrade u zgradu i ni u jednoj nije mogla normalno da radi... Danas je situacija već drugačija. Moderna zgrada, svijetlih prostoriya, pravi je savremeni hram muzike. Svaki đak ima dva časa nedjeljno i sa njim se individualno radi, a on sa ostalim đacima učestvuje još i u radu kolektiva hora i orkestra. ... Razumljivo je da je veliki broj prijavljenih učenika, jer današnji uslovi rada škole, njen nastavni kadar, a i sama zgrada koja nekako autoritativno djeluje, stvaraju i kod roditelja i kod djece povjerenje u ozbiljan i uspješan rad...

Zapisaće hroničari uz jubileje i godišnjice i ovo:

— Muzička škola tokom svog djelovanja i rada u minulih 38 godina ostala je centar i glavni nosilac muzičke aktivnosti ovoga kraja. Os-

tvarila je do kraja misiju »rasadnika« pedagoških i reproduktivnih muzičkih radnika i stvaralaca. Nekadašnji golobradi učenici danas se mogu naći u najvećim jugoslovenskim muzičkim kućama i uz značajne manifestacije za dirigentskim pultovima, katedrama muzičkih akademija, u eminentnim žirijima itd. Iz nekadašnje Niže muzičke škole radom i angažovanjem nikle su, redom Srednja muzička škola, a 1974. godine i Odsjek sarajevske Muzičke akademije, sa koga je prva generacija studenata izašla školske 1976/77. godine...

Tuzla i Muzička škola — kako to punog srca kažu muzički stručnjaci — dala je i ima već svoje Pogoreliće, Mocarte, Betovene, Dušeke, Danone i njihov kvalitet uveliko dolazi do izražaja na republičkim i saveznim smotrama, kao i na takmičenju u inostranstvu. Nema ni jedne smotre a da se mladi muzičari Tuzle ne okite priznanjima — ne osvoje i one najznačajnije trofeje. U toj bisernoj ogrlici koja je puna uspjeha teško je izdvojiti najsjajnije bisere. Ipak, hor Muzičke škole osvojio je 1975. godine prvo mjesto na Saveznom takmičenju jugoslovenskih muzičkih škola u Sarajevu. Prošle godine hor ove škole sa dirigentom profesorom Zoranom OBRENOVIĆEM osvojio je na Saveznom takmičenju učenika i studenata muzike Jugoslavije drugo mjesto.

Trebalo bi još dosta nabrojati trofeja, priznanja, osvojenih prvih mjesta, uspjeha i blistavih trenutaka učenika i nastavnika ovog kolektiva koji radom i slogom gradi svoju sreću, uprkos brojnim teškoćama sa kojima se susreće kolektiv. No nije ovo prilika za jadikovke. Nije, kažemo, ali je zato neophodno da se u prvi plan istakne pomoć udruženog rada i razumijevanje tuzlanskih kolektiva:

— Eto, uz 16. takmičenje učenika i studenata muzike SRBiH — učinjeni su značajni naponi da Muzička škola, koja je bila u dobroj mjeri zapuštena izmijeni do kraja svoje lice. Angažovanjem članova Organizacionog odbora susreta, posebno predsjednika Izvršnog odbora mr Nijaza ŽIŠKA škola je dobila konačno parno grijanje, uređene su prostorije, učionice, otvoren prijatan klub i kutak za odmor nastavnika — kaže direktor RO Muzičke škole mr Boro ZUBOVIĆ.

ZANIMLJIVOSTI IZ LJETOPIISA

Neda Spasojević

Mного čega ostalo je zanimljivog što je u ljetopisu škole uneseno i registrovano. Počeci su uvijek teški pa se kaže, između ostalog, da su nastavnici sami ložili vatru u učionicama, čistili prostorije, da su prvi dnevници izrađeni rukom i umnoženi na šapirografu. Prvi roditeljski sastanak održan je 1. aprila 1950. godine. Prvi javni čas učenika izveden je 9. juna te iste godine u sali Oblasnog narodnog pozorišta i ta praksa održava se već punih 38 godina. Prvo priznanje Nižoj muzičkoj školi uručeno je 11. maja 1952. godine: diploma Gradskog komiteta NO za osvojeno prvo mjesto horske sekcije na trodnevnoj smotri kulturno-umjetničkog rada NO grada Tuzle 9, 10. i 11. maja 1952. godine.

Najbolji u takmičenju »Tražimo najbolju školu« 1961/62. godine

● Poznata glumica Neda SPASOJEVIĆ, čiji je otac Milorad radio i bio veoma cijenjeni glumac u Narodnom pozorištu u Tuzli, pohađala je Muzičku školu u Tuzli 1956. godine.

● Zanimljivosti iz ljetopisa škole ima dosta. Jedna od njih je da je u Narodnom pozorištu 1957. godine organizovana priredba Gimnazije na kojoj su nastupili kao učenici Niže muzičke škole braća Krajtmajer: Tiho, Srećko i Vinko.

● Narodni odbor Sreza Tuzla 21. jula 1959. godine obavještava da je na sjednici Savjeta za kulturu i nauku BiH od 5. maja 1959. godine razmatran zahtjev i odlučeno da se da saglasnost za rad Srednje muzičke škole u Tuzli.

U potpisu ovog akta: Rešad BERBIĆ, načelnik Sekretarijata za prosvjetu i kulturu.

● Poslije brojnih seljavanja konačno je 1959. godine otvorena nova Niža i Srednja muzička škola — hram muzičke kulture — kako su je popularno nazivali građani.

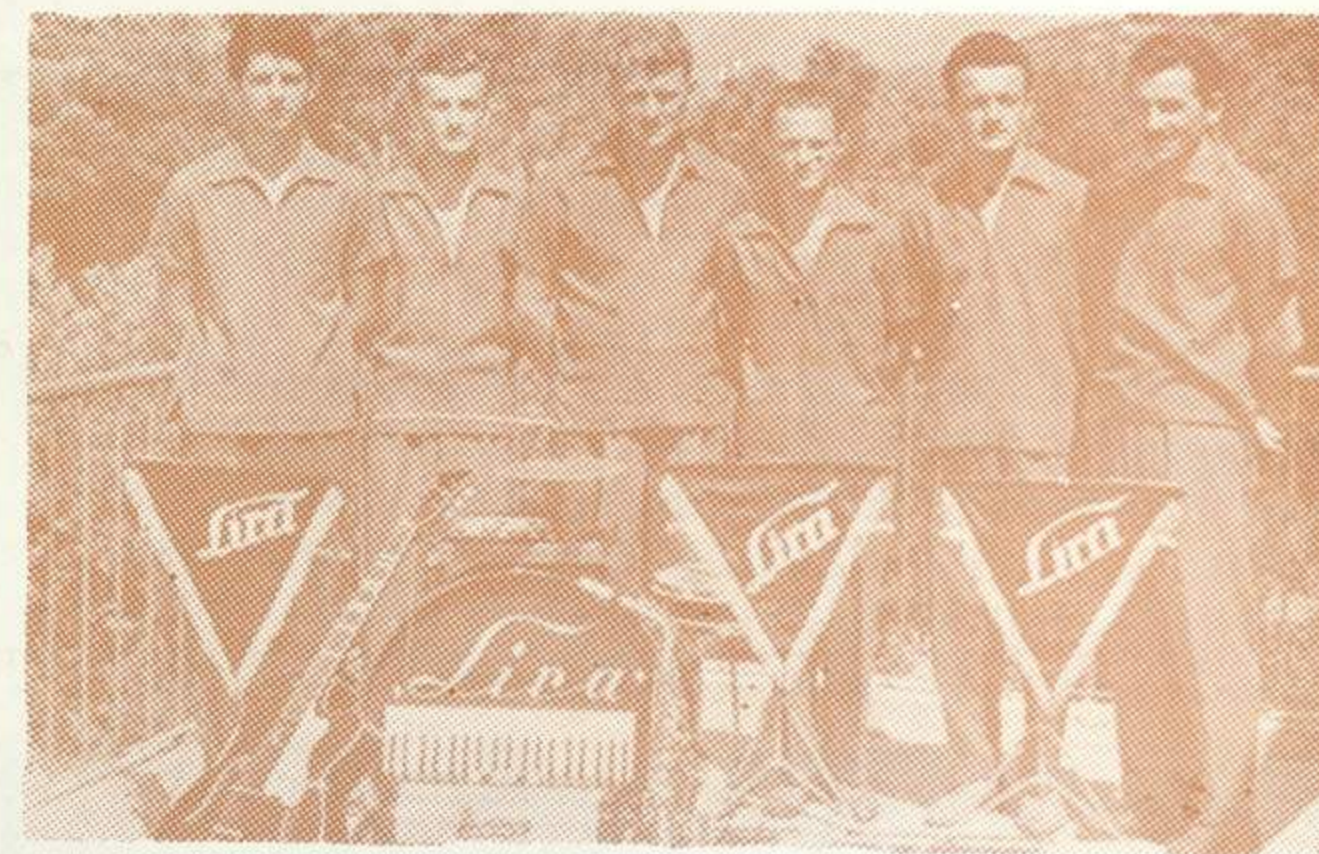
● Na osnovu opšteg zakona o školstvu, Narodni odbor opštine Tuzla na sjednici od 18. jula 1961. godine donosi rješenje o spajanju Muzičke škole u Tuzli i Škole za osnovno muzičko obrazovanje — u Muzičku školu u Tuzli sa dva stupnja obrazovanja. Ovo rješenje primjenjivaće se — kako stoji u rješenju — od 1. septembra 1961. godine.

● Na takmičenju »Tražimo najbolju školu« školske 1961/62. godine Muzička škola proglašena je za — najbolju.

● Na takmičenju mladih violinista Evrope u ČSSR 1969. godine učenik Muzičke škole iz Tuzle Asim Delibegović dobitnik je prve nagrade.

● Maja mjeseca 1976. godine počeo je da izlazi list učenika i nastavnika Muzičke škole pod nazivom »ORFEJ«.

● Marta 1977. godine ženski hor muzičke škole sa dirigentom Čestmirom Dušekom dobitnik je prve nagrade u Tuzli, a narednog mjeseca treće nagrade u Skoplju.

Orkestar »LIRA«

Ženski hor Muzičke škole

DIREKTORI MUZIČKE ŠKOLE TUZLA OD 1949. DO 1987. GODINE

Stojan NESTOROVIC, profesor (1949. do 1956. Državna niža muzička škola).

Radovan PEJIĆ, profesor (od 1956. do 1959. Niža muzička škola).

Čestmir DUŠEK, profesor (od 1959. do 1961. Škola za osnovno muzičko obrazovanje).

Ilija LAKEŠIĆ, kompozitor (od 1957. do 1958. Srednja muzička škola).

Radan ŠEPIĆ, profesor (od 1958. do 1961. Srednja muzička škola).

Čestmir DUŠEK, profesor (od 1961. do 1973. Muzička škola).

Muhamed MAZALOVIC, profesor (od 1973. do 1978. Muzička škola).

Boro ZUBOVIC, profesor (od 1978. do 1981. Muzička škola).

Mevludin HAJDARHODŽIĆ, profesor (od 1981. do 1984. Muzička škola).

MEVLUDIN HAJDARHODŽIĆ, profesor (1981—1984. godine)

SALIHA ARSIĆ, profesor (1984. godine)

BORO ZUBOVIC, profesor (od 1985. godine)

Tuzlanski muzički biseri

Iz Muzičke škole Tuzla, za minulih 38 godina postojanja ove kuće, na jugoslovensku i svjetsku muzičku scenu lansirano je nekoliko eminentnih imena i talenata.

Aida MUHAREMAGIĆ je rođena 1960. godine u Tuzli. Završila je nižu i srednju Muzičku školu u Tuzli u klasi prof. Azre Azabagić i Jokut Mihailović. 1977. godine odlazi na dalje školovanje u Moskvu, gdje 1984. godine diplomira na poznatom moskovskom konzervatorijumu »Petar Iljič Čajkovski« u klasi prof. J. I. Miljšejna i B. B. Behterjeva.

A. Muharemagić

R. Ruga

A. Delibegović

ROMEO RUGA

ROĐEN je 1961. godine u Sarajevu. Nižu i srednju muzičku školu završio u Tuzli u klasi profesora Muhameda MAZALOVICA. Srednju muzičku školu završio u rekordnom roku — za dvije godine i sa 17 godina kao izuzetan talenat odlazi u Moskvu na konzervatorijum »Petar Iljič Čajkovski«. Nakon završetka konzervatorija radi u Italiji, a od 1985. godine postavljen je za koncert-majstora Sarajevske opere.

Asim DELIBEGOVIĆ je rođen 6. januara 1959. u Tuzli gdje je završio nižu i srednju Muzičku školu u klasi prof. Muhameda Mazalovića. Godine 1975. upisuje se na Akademiju umetnosti u Novom Sadu (klasa prof. Marine Jašvili, poznatog pedagoga iz SSSR-a). Kao desetogodišnjak osvojio je prvo mjesto na Međunarodnom takmičenju u Čehoslovačkoj. Pobijedio je na Jugoslovenskom natjecanju umjetnika u Zagrebu 1978. godine. Po pozivu čuvenog violiniste Henrika Šerina odlazi na specijalizaciju u Ženevu godine 1980. Od godine 1984. do 1986. školovao se u Njujorku na poznatoj školi Džulijard (Julliard school).

SREĆI ZA LEĐIMA

Zvali su ga Vinetu. Od drvenih kutija napravio je kolibu na drvetu i u njoj proveo svoje djetinjstvo. Naveče umjesto jastuka trubu je stavljao pod glavu. Od nje se nije nikada odvajao. Onda je završio u Tuzli srednju muzičku školu, u Beogradu se upisao na akademiju. Sada je prva truba Beogradske filharmonije...

Riječ je o Tuzlaku Izudinu Čavrkoviću — jednom od mnogobrojnih učenika Čestmira Mirka Duška, profesora Muzičke škole. I nije slučajno što smo priču počeli sa Vinetom i kolibom. Takvih i sličnih dječaka Mirko Dušek je »skinuo s drveta« podosta i odveo na — stazu muzike. I kad smo željeli da vam ovog svestranog građanina predstavimo i da kažemo da je: otac muzičkog života Tuzle, bio je kategoričan: ako hoćete, pišite o dvanaest generacija Muzičke škole, o 250 stručnih učitelja muzike. Pišite o djeci.

Svi oni su dobrim dijelom Mirkovo djelo i kako zamjeriti čovjeku što želi da baš njih u prvi plan pomenemo. Kažemo, bilo je dosta Vinetua u Tuzli koje je iz blatnjavih tuzlanskih ulica 1957. godine iskupljao jedan entuzijasta da bi kasnije formirao Veliki zabavni orkestar. Bio je to prvi orkestar takve vrste u našoj republici.

— Odlazio sam — sjeća se Mirko Dušek — u svaku ulicu: nagovarao dječake i djevojčice, ubjeđivao svakoga ko zna što se ono kaže da »puhne« u instrument. I uspio sam da djeci ulijem ljubav za muziku...

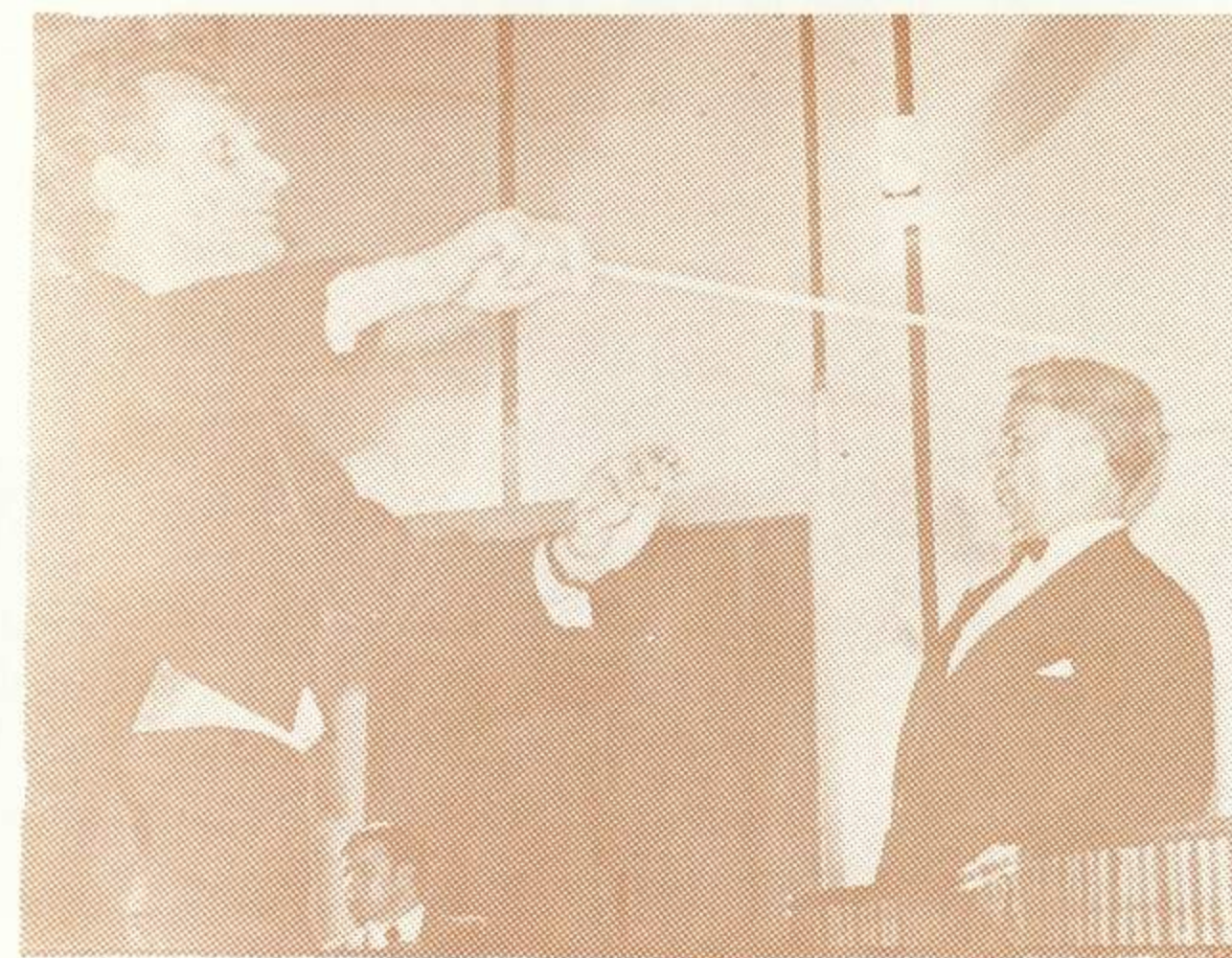
A ko je — pitate — ulio tu ljubav meni? Roditelji. Moji su iz muzičke porodice i moja rod-

bina koja sada živi u Čehoslovačkoj su takođe muzičari. Sada u porodici svi volimo muziku. A da vam otkrijem ono što malo ko zna u Tuzli: malo je trebalo pa da odaberem drugi poziv. Početkom 1944. godine primljen sam u SKOJ. Poslije sam završio srednju medicinsku školu i po zadatku sam 1950. godine radio kao ljekarski pomoćnik. Ali, ljubav za muzikom je prevagnula. Upisao sam se u Akademiju i — uspješno je završio...

Poslije toga profesor Dušek godinama je bio direktor Muzičke škole u Tuzli i ispratio trinaest generacija svršenih učitelja muzike. I ne samo to. Od 1961. godine do danas Muzička škola je postala muzičko-kulturni centar grada. Nijedna skoro manifestacija do sada nije prošla a da u njoj nisu učestvovali hor ili orkestar ove škole i da dirigentsku palicu nije mahom držao — Mirko.

— Otvorili smo pet područnih osnovnih škola u: Banovićima, Lukavcu, Kladnju, Živinicama i Bosanskom Šamcu i to je prvi put u istoriji muzičkog školstva u našoj zemlji da je neko pokrenuo i odlučio se za korak da razvija bazu i otvara punktove za muzičko obrazovanje. Sada su ti punktovi postali potpune osnovne muzičke škole i ti polaznici koji završe šest razreda, upisuju se u srednju muzičku školu. Tim načinom mi već od malena pripremamo kandidate za buduće kadrove muzičke škole. Na Muzičkoj akademiji u Sarajevu 50 odsto studenata su naši učenici, a ostali su iz drugih muzičkih škola u BiH.

Kažete da ima mnogo razloga da budem srećan: uskoro otvaramo područno odjeljenje Mu-

M. Dušek sa velikanom opere Miroslavom Čangalovićem

zičke akademije Sarajevo i time ćemo omogućiti vanredni studij ljudima sa ovog područja koji su završili srednju muzičku školu.

Vaš reporter je u sarajevskom »SVIJETU« prije petnaestak godina objavio reportažu o ovom cijenjenom jugoslovenskom muzičkom stručnjaku: na žalost, sve što je o meni napisano sačuvao sam. Evo vam gomilu članaka iz novina. Nekome sam dao da pročita ono što ste pisali pod naslovom »Truba umjesto jastuka« i tako mi je krivo što sam taj prilog izgubio...

Profesor Čestmir Dušek kao da se pravda. Prvi dio te reportaže doslovno smo prenijeli da ga podsjetimo na vrijeme i raspoloženje od prije petnaestak godina. Od marta 1975. godine, nakon što je godinu dana ranije formirano Odjeljenje Muzičke akademije — dislocirano u Tuzli, Dušek odlazi za docenta u Sarajevo na Muzičkoj akademiji gdje i sada radi.

Biografija Čestmira Duška kao da je izlivena od samog zlata: bio bi zato grijeh i ne-

pravda pominjati samo dio nje i okrnjiti ogrlicu dragih uspomena i bogatog doprinosa Tuzli na mnogim poljima. Mirka pamte i: kao boksera, skijaša, svestranog sportaša, muzičara — čovjeka koji kao da se rodio da za života drugima svesrdno pomaže. I da ne pamti hoće li mu ko istom mjerom i kada uzvratiti. Pamte zato Mirka generacije muzičara, profesora, članova KUD-društava, orkestara, horova... Pamte, ka-žemo, a mi iz pedantno sredene arhive, kao kada neko skuplja dokumentaciju za mirovinu, čitamo pregršt priznanja, odlikovanja, osvojenih prvih nagrada. Naprosto nemoguće je nabrojati i jedan manji dio, ali treba kazati da je tu bogatu muzičku »žetvu« odličja dobio radeći sa: Mješovitim horom Muzičke škole u Tuzli, ženskim horom Muzičke škole u Tuzli, Mješovitim horom Muzičke akademije Sarajevo, ženskim horom Muzičke akademije, Mješovitim horom RKUD »Učo«...

Biografija puna nagrada i priznanja: od Oktobarske plakete i Oktobarske nagrade grada Tuzla do Ordена rada sa srebrnim vijencem, republičke nagrade »Hasan Kikić«, do Ordена zasluga za narod sa srebrnim zracima...

Ako je suditi po tome, onda Čestmir Mirko DUŠEK ima čitavu četvrt koja bi svome profesoru dala i lijevu i desnu ruku za ono sve ljudsko što ih je naučio i u svijet muzike uveo. Neko je svojevremeno zapisao i kazao: koliko je u Tuzli Ismet Mujezinović zaslužan za razvoj likovne kulture, bezmalo je toliko Dušek učinio za postanak i razvoj muzičkog života. Molim, tu istinitost apsurdno bi bilo provjeravati. Treba li onda od reportera tražiti da vam o čovjeku, koji kaže: kada dirigujem onda mi je uvijek sreća za leđima — publika, prenosi što već svaki Tuzlak dobro zna i visoko cijeni. I ne samo to...

MUZIČKE studije (muzička teorija i odsjek za violinu) završio sam 1961. godine u Beogradu. Pet godina sam radio kao profesor violine u Muzičkoj školi »Stanković« u Beogradu sa zapaženim rezultatima. 1966. godine dolazim u Tuzlu u Muzičku školu, i osim violine predajem i veliki broj teoretskih predmeta. Već poslije 3 godine rada javljaju se i moji prvi đaci violinisti koji će proslaviti tuzlansku violinu školu. 1970. godine počinju da se organizuju republička, a zatim savezna takmičenja učenika muzičkih škola. Od tada pa do danas moji učenici redovno učestvuju na tim takmičenjima i na veliko iznenađenje mnogih pedagoga osvajaju najviše nagrade. Važno je napomenuti da se nije radilo o jednom, dva ili tri učenika već se radi o cijelom nizu učenika koji su se javljali u različitim generacijama. Pome-

ASOVI IZ KLASSE

nuću imena samo najistaknutijih: Asim Delibegović, Maja Dušek, Goran Krdžalić, Romeo Ruga, Eldar Isaković, pa sve do sadašnje mlade violinistkinje Melike Hadžić. Svi su oni osvajali prve ili druge nagrade na mnogim republičkim, saveznim a i međunarodnim takmičenjima.

Poznato je da je Asim Delibegović osvojio prvu nagradu na međunarodnom takmičenju mladih violinista u ČSSR. Kao prof. kamernе muzike sa mojim đacima sam redovno njegovao kamernu muziku pa su moji đaci i na ovom polju postizali vrhunske rezultate.

Želeći da ove mlade ljude afirmišem i da iz anonimnosti izvedem Muzičku školu u Tuzli

LJUDI-DOGAĐAJI

Profesor Muhamed MAZALOVIĆ:

organizovao sam niz koncerata mojih učenika u najpoznatijim muzičkim centrima. Tako smo održali koncerte u Sarajevu, Banjaluci, Dubrovniku, Mostaru, Splitu, Smederevu, Beogradu, Zagrebu, Ljubljani i drugim manjim mjestima. Svuda su ljudi bili iznenađeni majstorstvom mojih mladih violinista, njihovim solističkim i kamernim muziciranjem, njihovom muzikalnošću i oduševljenjem za muziku. Bila je najbolja propaganda muzičke kulture Tuzle i Muzičke škole. Sjećam se kao danas kad mi je nakon koncerta u Banjaluci prišao naš veliki kompozitor Vlada Milošević i rekao: Došao sam da čujem đake i njihovo muziciranje, a ovdje sam našao prave majstore svoga instrumenta.

IZ NARODNOG MUZIČKOG VREMEPLOVA: IZ SJECANJA MIRSADA ŠHOVIĆA

Pjesmom
do ti
kožem

Neposredno po završetku rata u Tuzli su se pjevale uglavnom stare sevdalinke i šlageri i to na sijelima, igrankama i drugim prigradama. Nešto kasnije oformljena je razglasna stanica koja je instalirana u tavan-skim prostorijama tadašnje Vladikine palate (nekada Dom kulture) i tu su se prvi put pojavili solisti narodne muzike pjevajući »uživo« tada najpopularnije pjesme. Među prvima bili su: duet Bodlović-Pelemiš (Cica Bodlović i Milanka Pelemaš), Mirsad Šehović, Hamdija Nizamić i drugi, a pratili su ih Esad Jogunčić na harmonici te gitaristi Bego Halilčević i Salko Mirazović. 1953. godine oglašila se Radio-Tuzla koja je u svojim redovima okupila mnoge orkestre i pjevače. Narodni orkestar pod upravom Jovana Šena, Veliki narodni orkestar pod upravom Ismeta Alajbegovića Šerbe, Kvartet gitara: Bego Halilčević, Rudo Kulhanek, Salko Mirazović, Sulejman Duljković, te veliki i mali zabavni orkestar bez pjevača-solista. Među prvim od pjevača pojavili su se: Zumra Perković, Šefika Jahić, Natalija Bratić, duet Bodlović-Pelemaš, Dobrila Stefanović, Devleta Tela lović Lenka Klajn, Sadeta Mujezinović, te Milan Pantić, Miloš Jovičić, Mirsad Šehović, Zekerijah Đezić, Zaim Kurbašić, Rifat Murić, Nedžad Salković, Halid Fejzić, Hamdija Nizamić, Safet Duraković, Mustafa Mulaosmanović, Mehmed Musić, Toma Zdravković, Hasan Huseljić i drugi.

● Narod je iz ljubavi o Tuzli od pamtivijeka stvarao najljepše pjesme. Iz naroda su se radali i stasali brojni pjevači čiji je glas zarobio srca hiljade slušalaca. Na tuzlanskoj muzičkoj narodnoj pozornici ostala su da se pamte brojna imena. U svojim sjećanjima na te poslijeratne godine do danas jedan od doajena Mirsad Šehović, koji je po željama slušalaca na Radio-Tuzli znao neprekidno da pjeva i po tri sata, predano se angažovao da nekoga ne bi za boravio. Ostaje da kažem: imao sam sreću da drugujem sa mnogim od njih, da sam se zajedno sa Nedžadom Salkovićem, Muhamedom Mujkanovićem, Zekerijahom Đezićem i ostalim radovao njihovim prvim snimljenim pločama i da o tim trenucima sreće svjedoče brojne reportaže...

Veliki doprinos dali su i harmonikaši: Hazim Hanušić, Živojin Cirković, Hazim Lolić i Resad Cilimković koji su takođe pratili soliste uz orkestar. Tu su i popularni frulaši Mustafa Mulaosmanović i drugi.

»Tamburica 5« iz Beograda je nastala od učenika Mihajla Katušića. Danas veliki broj tamburaša nastavlja tradiciju pokojnog čika Miška. Pedesetih godina u ovom tamburaškom orkestru svirali su stariji tamburaši: Mihajlo Katušić, Sejfo Kikić, Ahmed Mulabdić, Dule Simpatični, Sulejman Duljković, Sabrija Mujezinović, i drugi od kojih na žalost danas ni jedan nije živ.

Sredinom pedesetih godina u Tuzli se po prvi put javlja zabavni sastav »LIRA« pod vodstvom Tone Pečenka. U ovom tada najpopularnijem sastavu sudjelovali su Duško Ikić, Branko Stuhli, Josip Hudić, Tono Pečenka, Boško Bujaković te solisti Edo Šehović, Muhamed Hasanagić i Mustafa Mulaosmanović.

Polovinom pedesetih godina oformljen je Veliki zabavni orkestar pod upravom Mirka Dušeka i solistima Zoranom Pakijem i Vesnom Mikačić. Ovaj orkestar sastavljen od velikog broja učenika Muzičke škole i drugih učestvovao je i na festivalima gdje je bio veoma zapažen.

Inače, tada je Tuzla imala velik broj muzički obrazovanih ljudi i muzičara individualaca pa čak i cijele porodice su bile aktivno uključene u muzički život Tuzle kako u muziciranju tako i u horskom i solo pjevanju. Porodica Krajtmajer (Vinko, Grado, Zoran) porodica Prčić Esad saksofon i Nuraga klavir i harmonika, porodica Husejnagić: Osman, Vahid harmonika.

Od pjevača su se pojavili kasnije: Muhamed Mujkanović, Mehmed Krečić Krema, Safet Đeđić, Nedžad Sadiković, Esma Trumić, Sadik Ovčina i drugi.

Pod Tuzlom se zeleni meraja,
na meraji džerimdzija Mujo,
što od cura đumruk uzimaše.
Svaka cura po žut dukat daje
Samo Fata derdan ispod vrata.

Kako se iz sadržaja vidi, ovaj tuzlanski Mujo bio je poput onog Čorovičevog »Zulumčara« u Mostaru. Sva ka djevojka, da joj ne bi nanio sramotu, davala mu je otkup u žutim ducatima. Fata koja ga je sevdisala iako je bio bekrija i zulumčar, bila je siromašna i nije imala dukata pa mu dade derdan oko vrata i odgovara stihom:

Uzmi Mujo mene i derdana
Rodiću ti sina od mejdana.

Mnogi se pitaju gdje je ta opijevana meraja i šta se kasnije dogodilo sa Mujom i Fatom. Tačno mjesto meraje ne može se tačno utvrditi zbog brzog i dinamičnog razvitka grada. Nagada se da je to opijevano mjesto bilo baš tu gdje danas stoji naša škola — tu su nekad bile zelene meraje, luke i baščeluci, od kojih je i danas nešto ostalo. Tu kraj Jale petkom su priređivani razni teferiči i »kupovi« momaka i djevočaka. To mjesto bilo je neposredno izvan gradskih zidina, kojima je bio ograden centar grada. Sudeći i po toku rijeke Jale opijevana meraja morala je biti negdje nizvodno i zapadno od nekadašnje Stare kapije. Starom kapijom zvalo se mjesto gdje su počinjale Hendek i Džafer mahale, današnje Jakubovića i Rudarska ulica. Slična po tematici je i ova tuzlanska pjesma:

Sarhoš Aljo drume zatvaraše,
Pa od cura đumruk uzimaše.
Otud ide Bešliagića Fata,
Nećeš proći Bešliagića Fato
Nećeš proći dok te ne poljubim.

S lijeve strane rijeke Jale na brijegu Donje Brdo, ima i danas mahala Mejdan. Tu je nastala pjesma:

Mujo dogu po mejdanu voda,
Prekrio ga zelenom dolamom
s obje strane do zelene trave.
Gledala ga Ajka sa čardaka...

Na veliki slobodni prostor na Mejdan mahali dojahao je prije mnogo godina svečano obučeni mladić Mujo Krhatlić sa svojim dogom da se uvjeri da li mu je vjerna njegova Ajka koju je odavno sevdisao. Za pojasom je imao ružu, koju je htio predati Ajki u znak njihove ljubavi, no uzalud. Poslije dužeg čekanja čula se iza muševaka Ajkina pjesma kao znak da ne može izaći na ašikovanje i da se mora udati za drugog.

Bolan Mujo, opaši se kruto,
da ti ruža kroz pas ne propadne,
da ti Ajka drugom ne dopadne.

Poslije ovog događaja Mujo Krhatlić otputovao je iz Tuzle. Živio je u Turskoj i vratio se tek pred drugi svjetski rat, kada je kao starac sreću sijeku stariću sa mnogo unučadi — njegovu Ajku. Ubrzo poslije toga su oboje umrli no Ajkinu ljubav ovjekovječila je pjesma koja se i danas pjeva.

TUZLA U PJESMAMA

Kad
muzika
svira u
srce me
dira...

● TUZLA je u pjesmama često stoljećima pominjana. Ostalo je da o tim motivima i inspiracijama sada nagadam. Iz rukopisa Vjekoslava ANDREE, prije dvije i po decenije, objavljujemo samo dio od tog bogatog narodnog blaga. Dopisujemo da je 1984. godine objavljena ploča — album pjesama koje govore o gradu pod zajedničkim naslovom »Pod Tuzlom se zeleni meraja« (pjeva Zekerijah Dezić), potom: »Gornju Tuzlu opasala Guja« (Ne džad Salković), »Ječam žele Tuzlanke djevojke« (Muhammed Mujkanović), »Da l' je Tuzla što je nekad bila« (Mirsad Šehović), »Mujo Dogu po Mejdanu voda« (Nada Mamula), »Djevojko moja iz Džindić mahale« (Rifat Šehić), »Moj rodni grade« Miška Kaćušića (pjeva Sadik Ovčina), »Dična Tuzlo, zdravo, zdravo« (Salih Kapidžić), »Tuzlo, grade, divni kraju« (Fehim Fakić). »Butum Tuzla nema takvog lola« (Zijad Husanović) i »O, Tuzlo grade, jedina moja ljubavi« (Ekrem Pašić).

Za vrijeme kaznenog pohoda Omer-paše Latasa u Tuzli je nastala pjesma:

Lonju Tuzlu guja opasala
Metla glavu na Džindić mahalu
a repinu na Staru kapiju
Čči baca na Kazan mahalu.

U centru Kazan mahale, današnje Gupčeve ulice, sa okolnim sokacima, bilo je sjedište feudalne gospode i centar otpora, kojeg su tadašnji stanovnici Tuzle pružali reformama sultana Mahmuda. Omer-paša Latas imao je zadatak da reformu silom provede pa je došao sa vojskom i nad Tuzlu i smjestio se na današnjim brežuljcima: Kicelja, Kojšina i Borića u blizini Džindić mahale. Do napada na grad ipak nije došlo jer je preko noći vojska Omer-paše Latasa krenula u drugi kraj Bosne gdje je pobuna bila jača. Uspomena na taj događaj ostala je u pjesmi, u kojoj je Omer-paša alegorično nazvan gujom koja je opasala — opkolila Tuzlu.

Bjelogorična i crnogorična šuma ne kada nazvana Bešliagića Lug prostirala se u okolini današnjeg Omladinskog doma. To je bio dio Džindić mahale (danas Ulica Toše Vujašinovića) u kojoj je nastala pjesma djevojke, koja bolesnom draganu obećava izgraditi čardak, njegovanje i liječenje u šumovitom i zdravom kraju, da bi uz nju lakše ozdravio: Zelen bore na Džindić mahali
Zelen bore, ne zelenio se
Ah moj dragi ne oženio se.
Na tebi ću čardak sagraditi
U čardaku dragog njegovati
I sa njime besjediti...

Djevojci momak pjesmom odgovara:

Rad tebe sam dopanuo bola,
Srce boli s golemu sevdaha
Čini mi se preboljeti neću.
Draga moja ti iladža nadi
Pošalji mi duše na pamuku
Čarne oči na vilen jaaluku
Čini mi se da bih ozdravio.

Uz tuzlanski kraj vezane su još i mnoge pjesme:

Ječam žele Tuzlanske djevojke,
Ječam žele, ječmu govore:
Ječam žito sjeme plemenito,
Mi te žele, a mi te ne jele.
Svatovski te konji pozobali.
Ja li moji, ja li brata moga.
Prije moji, nego brata moga.

Ili ova:
Đugum kuje dugumdžija Aljo
Đugum kuje a dugumu pjeva:
Moj dugume, moj bakreni sude,
Ko li ćete na Jalu nositi
i u tebi vodu donositi.
Jal' momče, jal' mlado djevojče?
Ako će te nositi djevojče,
Ja bi nate savat udario
i njezino ime ispisao.

Cesto se na račun hvalisavih Tuzlaka čuje i podrugljiva pjesma:

Butum Tuzla dvije koze muzla,
ili dvije Tuzle jednu kozu muzla,
pa se hvale da se mlijekom hrane.
Još da nije toliko mahana
od sira bi kaldrmu pravili
a surutkom mlinove tjerali.

SPONZORI

- SOUR Tehnograd, RO Visokogradnja, OOUR Gradnje Tuzla
- SOUR Tehnograd, RO Projekt
- Kompred, Komunalna radna organizacija OOUR Vodovod
- Kompred, Komunalna radna organizacija OOUR Čistoća
- Kompred, Komunalna radna organizacija OOUR Pogrebna djelatnost
- SOUR Umel, RO Nikola Tesla, OOUR Elir
- SOUR Umel, RO Termo i elektromontaža, OOUR Elektromontaža
- SOUR Umel, RO Montaža, OOUR »Mašinska montaža
- Privredna banka Sarajevo, Osnovna banka Tuzla
- SOUR PTK, RO Prehranapromet
- SOUR PTK, RO Tekstilpromet
- SOUR PTK, RO Tehnopromet
- RO Fabrika soli
- RO Rudnik soli i soni bunari
- RO Tvornica deterdženata Dita Tuzla
- RO HAK I Tuzla
- RO HAK II Tuzla
- SOUR Igmin Tuzla
- GRO Zlatibor, OOUR Gradnja
- TTU
- RO Livnica čelika Tuzla
- RO Salines, OOUR Ugostitelj
- RO Tuzlatransport
- RO Servis i remont
- RO Autocentar Tuzla
- SOUR Titovi rudnici Tuzla
- RO PTT
- RO Elektro-Tuzla, OOUR Elektroizgradnja
- RO Elektro-Tuzla, OOUR Elektrodistribucija
- RO Angrosirovina Tuzla
- SO Tuzla, Izvršni odbor

ELEKTROINDUSTRIJA I REMONT

- SIZ za kulturu
- RO Investbanka Beograd, Poslovna jedinica Tuzla
- RO Karneks Vrbas
- RO Univerzal
- SIZ za osnovno obrazovanje
- SIZ za usmjereno obrazovanje i vaspitanje
- RO Rudhem
- GRO Vranica, OOUR Gradnja Tuzla
- ZOIL Sarajevo, Poslovna jedinica Tuzla
- Tehnički servis Rade Končar Tuzla
- Utok-Kamnik
- RO Tuzlaputevi
- RO Unioninvest
- RO u osnivanju Tetima
- Projektantski zavod za puteve i mostove Traser Sarajevo
- RO Energokomerc
- RO Bitas Sarajevo
- Fabrika muzičke naklade Zagreb
- Rudarsko-geološki institut Tuzla
- Gorenje, Servis predstavništvo Tuzla
- Iskrakomerc Ljubljana, Predstavništvo Tuzla
- Zavod za urbanizam Tuzla
- Fabrika obuće RO Aida
- SOUR Kompred, OOUR Vodogradnja
- SOUR Koksno-hemijski kombinat »Boris Kidrič« Lukavac
- RO Grijanje Zagreb

RADNICI SREDNJE MUZIČKE ŠKOLE

● Profesor Zoran Obrenović, direktor OOUR.

Profesori: Dobrisav Lazić, Sa-liha Arsić, Danica Zubović, Mevludin Hajdarhodžić, Višnja Car, Planinka Jurišić, Nedžmija Omerčehajić, Mirza Muharemagić, Sua da Salibegović, Mustafa Kusturica, Melita Imširović, Jadranka Medaković, Smail Zulčić, Mara Manjić, Zdravko Stuhli, Diana Dronjak, Olivera Gušić, Midhat Zulić, Miradet Zulić, Nina Bošnjaković, Đurđica Kovalj, Zlatan Fazlić, Lovorka Filipjak, Desanka Trakilović, Muhamed Mazalović, Nurfeta Hasančević, Enisa Mededović, Tomislav Gajević.

RADNICI ŠKOLE ZA OSNOVNO MUZIČKO OBRAZOVANJE TUZLA

● Profesor Muharem Fazlić, direktor.
Zrinka Cerić, profesor.

Osoblje Muzičke škole

Nastavnici: Selma Muharemagić, Sahbaz Jusufović, Vera Corić, Azra Azabagić, Vlado Cerić, Mirjana Duraković, Katica Jelišić, Desanka Redžić, Jasminka Selimović, Gordana Živković, Stojanka Grujić, Milena Demirović, Mihailo Milinković, Suzana Subotić, Aida Kalić, Ranko Bijelić, Đurđica Dizdarević, Dimitrije Tomić, Predrag Stanko-

vić, Muhidin Durmanović, Senada Sarajlić, Irena Nikolić, Ana Jagić, Slobodanka Blažanović, Ahmet Nuhanović, Ankica Škaričić, Hjeranija Čosić, Semir Mujkić, Danijela Souček, Almina Gogić, Osman Mašić.

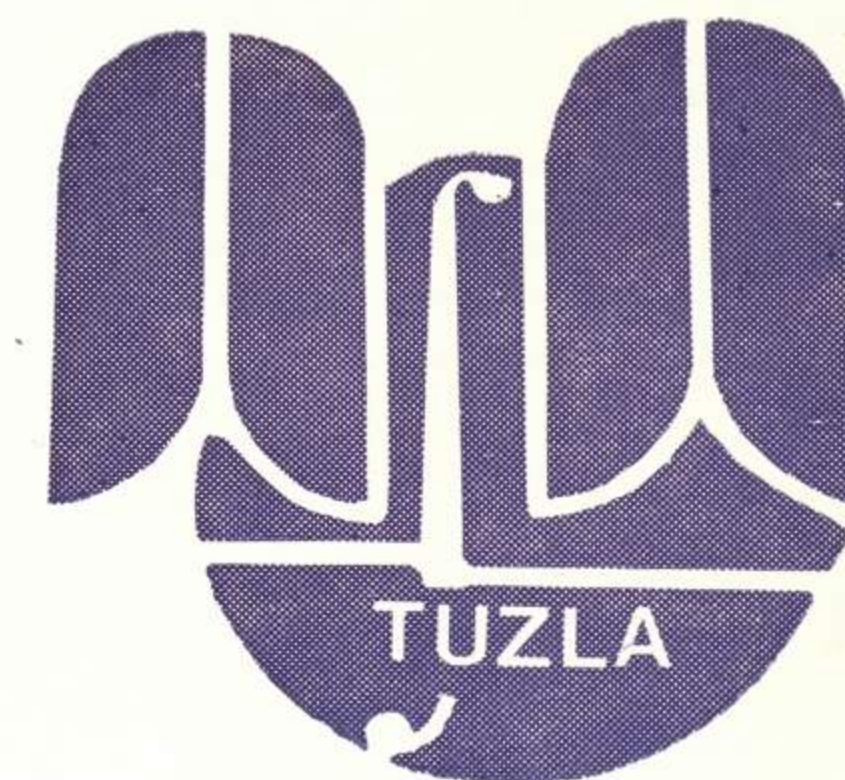
Slavica Rikert, radnik na održavanju čistoće.

MUZIČKE ŠKOLE TUZLA RADNICI RADNE ZAJEDNICE ZAJEDNIČKIH SLUŽBI MUZIČKE ŠKOLE TUZLA

● Boro Zubović, direktor RO. Razija Čolić, sekretar; Mersija Kin, šef računovodstva; Ljiljana Nedeljković, blagajnik; Nevenka Skramončin, tehnički sekretar; Biser Džindo, referent za informisanje; Smilja Novaković, kuharica; Huso Kalaba, domar; Ibro Hadžibajrić, kurir — ložac; Kada Hadžibajrić, radnik na održavanju čistoće; Sadika Perić, radnik na održavanju čistoće.

J.U. NARODNA I UNIVERZITETSKA
BIBLIOTEKA "DERVIŠ SUŠIĆ" TUZLA

TUZLA MLADOST MUZIKA...

Narod kaže da čovjeka ništa ne može bolje oraspoložiti i usrećiti kao — muzika i pjesma. Tim blagodatom muzička Tuzla često se »opijala« u proteklim vijekovima; danas su ostale drage i nezaboravne uspomene, sjećanja. TUZLA je oduvijek imala i ima svoje muzičke bisere na koje je ponosna. Ima bogatu tradiciju i u mnogo čemu u ovom gradu — kažu — da su bili prvi u BiH.

Tragajući za tim muzičkim blagom i stvaralaštvom od davnih do današnjih dana, autor je imao sreću da naide na niz dragocjenosti i obilje materijala. No, monografija »TUZLA, MLADOST, MUZIKA« samo je dio iz te biserne muzičke ogrlice ovog grada prezentujući je s namjerom da se učenici i gosti XVI republičkog takmičenja učenika i studenata muzike BiH i na ovaj način upoznaju, da je Tuzla i na muzičkom polju bila i ostala bogata riznica. »TUZLA, MLADOST, MUZIKA« je prva monografija ove vrste koja kazivanjem o pjesmi i muzici ovog grada želi da objekujeći samo dio uspomena koje će ostati u trajnom sjećanju muzičkih poslanika i učesnika ove XVI republičke smotre mladosti.

Zajthoro

Zavičajna zbirka
908(497.6)
ĐAPO B.
Tuzla

908:78(497.6Tuzla)

0015812

NARODNA I UNIVERZITETSKA
BIBLIOTEKA TUZLA

COBISS 0

